



# UNIVET

AZ ÁLLATORVOSTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

V. évfolyam, 4. (20.) szám 2021. december





# Lapunk tartalmából



A folyosón	3
Az Egyetem Rektori Hivatalából jelentjük	4
Dr. Sótornyai Péter Horn Artúr-díjas	4
Történelmi béremelés	5



**Dr. Fazekas Sándor:**  
"Mégiscsak jó, ha mi termeljük  
meg az élelmünket" 14



**Madarász Noémi:**  
"Fedezzünk fel mindenkit,  
aki valamiben kiemelkedik!" 17



Jakab Flóra felvétele

Gólyabál 2021	6
Gyertyák pótolták a szavakat	8
Aki kilenc tárgyat oktatott	10
3D kamerarendszer az Anatómián	13
"Ahol egyetlen rossz felelet az élet bukását jelenti"	20



Vadászati és Természeti Világkiállítás	23
Megszületett Magyarország Állatvédelmi Kódexe	24
A 2021. évi TDK díjazottjai	26



The Erasmus generation	30
In the Corridor	32
"After all, it's better if we can produce our own food"	33
"Let's discover everyone who's outstanding in something!"	34

**UNIVET** Az Állatorvostudományi Egyetem lapja. Főszerkesztő: **Balázs Gusztáv**. Kiadja az Állatorvostudományi Egyetem. Felelős kiadó: **Dr. Sótornyai Péter** rektor. ISSN 2631-1852 Nyomdai kivitelezés: Pátria Nyomda Zrt. **Orgován Katalin** vezérigazgató. A szerkesztőség postacíme: 1400 Budapest, Pf. 2. Telefon: (1) 478-4100, e-mail: [webmaster@univet.hu](mailto:webmaster@univet.hu). Lapunk számai a <https://univet.hu/hu/category/univet-ujsg/webhelyen> is olvashatók.



# A folyosón

**H**umángyógyászati klinikák szerencsésen ritka látogatójaként a harmadik koronavírus elleni védőoltásra érkezem Budapesten, a Bókay utcába. Még bebocsátásra várakozva tűnik fel, olyan épületbe hívtak, amelynek homlokzatán régi felirat – Stefánia Gyermekkórház – tanúskodik arról, hogy több mint száz évvel ezelőtt állt a gyógyítás szolgálatába. Folyosójára jutva felküldenek a belső lépcsősor tetejére, az utolsó emberig, majd onnan lefelé haladva araszolunk egy ajtón át a helyiségbe, ahol beadják az oltást.

Figyelmemet azonnal megragadják a valaha itt gyógyítók munkásságát, megpróbáltatásait és érdemeit öszszegző tablók. Köztük Bókai János (1822–1884) és ifj. Bókay János (1858–1937) egyformán rászolgáltak arra, hogy az utókor róluk nevezze el az utcát. Az apa európai színvonalra fejlesztette a pesti Szegénygyermek Kórházat, amely 1883 szeptemberében költözött át ide és 144 ágygal vált a hazai gyermekgyógyászat központjává. A fiú vezette be hazánkban a torokgyík intubációs kezelését, majd szérumgyógyítását.

*„Az igazgató! Az igazgató! Az igazgató! – ez a kiáltás egy pillanatra elcsöndesítette a zűrzavaros lármát, és Stalky egy pad tetejére ugorva, hangosan szónokolt: Kiszívta a diftéria mérgét Stettson torkából, mikor mi azt hittük, hogy a városban van. Elég volt az ostobáskodásból, ti szamarak! Stettson elpusztult volna, ha az igazgató meg nem menti.”*

A halálos kórról Kipling jut eszembe, aki Három kópé című regényében a fenti módon írt a hőstetről, ami azért nem biztos, hogy kiállná a valóság próbáját.

Ami hitelt érdemlő, az az, hogy nemcsak egy oltóponton

vagyok, hanem olyan helyen, amelynek egyik küldetése a fertőzések legyőzése. A sokat látott falak is azt sugallják, hogy az orvostudományban csak nagyon kevés a lezárt ismeret, az elegendő tudás. Mint ahogy én is több magyarázattal szolgálhatok a kérdésre, miért is kerül a humán orvoslás története az Univet hasábjaira?

Egyetemünk díszdoktora, Dr. Merkely Béla, a Semmelweis Egyetem rektora említette tanévnyitó ünnepélyünkön, hogy *„nagyon fontos összekötő kapocs közöttünk a védőoltások kutatása, aminek eredményeként jelentősen megnövekedett a várható élettartam.”* A másik: a látottak is igazolják, ahogyan az Állatorvostudományi Egyetemen, úgy a humán egészségügyben is az ismeretek gyarapításának kötőanyagát képezi az orvostörténet (az orvostudomány és a gyógyszerészet története).

Végül, a Bókay utcai tablók arról is beszélnek, hogy a Stefánia Gyermekkórház orvosai a nemzetközi tudományos élet részesei voltak. Az ifjabb Bókay ellenőrizte például a Behring-féle diftéria elleni gyógysavó oltás hatását. A szérumterápia kidolgozásáért a német bakteriológus fiziológiai és orvostudományi Nobel-díjat kapott.

**E**nnel fényében érdemes elgondolni, milyen nehéz helyzetbe került a hazai orvostársadalom az abszolútizmus éveiben. Korányi Frigyes szavait idézve: *„úgy éltünk, mint egy koromsötét éjben 1848 után teljes 9 évig.”* A márciusi ifjak egyikének összegzésére Galambos Márton professzor szobrának avatásán hívta fel a figyelmünket Dr. Sótónyi Péter, az ÁTE rektora, az ünnepség szónoka.

Mindezek után az oltást már meg sem érzem.

**Balázs Gusztáv**

**Kedves Olvasóinknak  
ezúton kívánunk  
kellemes  
karácsonyi ünnepeket  
és boldog új esztendőt!**





# Az Egyetem Rektori Hivatalából jelentjük

A modellváltás újabb fontos állomáshoz érkezett az Állatorvostudományi Egyetem, megszületett az Innovációs és Technológiai Minisztérium, valamint a Marek József Alapítvány között az a megállapodás, amely az elkövetkező öt évre biztosítja a nemzetgazdasági szempontból fontos feladatok ellátásához nyújtott állami finanszírozás feltételeit és mértékét. A megállapodásban az Egyetem sajátosságaira tekintettel, olyan módon kerültek meghatározásra a biztosítandó források, hogy azok lehetőséget nyújtsanak a nemzetközi szinten is mérhető vállalások teljesítésére.

A kampuszberuházás is új mérföldkőhöz érkezett, megszülettek a továbblépéshez, és engedélyeztetéshez szükséges rendelkezések. Ehhez kap-

csolódóan a májusban létrehozott új Beruházási Igazgatóság három szervezeti egysége jött létre, az Igazgatói Titkárság, melynek feladata az általános adminisztráció; a beruházáshoz kapcsolódó műszaki ellenőri feladatok ellátására a Műszaki Ellenőrzési Osztály, illetve a Projektmenedzsment Osztály, amelynek feladata a projekt elszámolásának előkészítése, beszámolási kötelezettségek teljesítése. A rektor az Igazgatóság élére **Kiss Balázst** nevezte ki.

Az Állattenyésztési, Takarmányozástani és Laborállattudományi Intézetben a Laborállat-tudományi és Állatvédelmi Osztályból nem önálló tanszék jött létre **Dr. Fodor Kinga** egyetemi docens tanszékvezető irányításával.



November 23-án tartották az Óbudai Egyetem alapítására emlékező ünnepséget, melynek keretein belül az Állatorvostudományi Egyetem rektora tiszteletbeli doktori címben részesült.

**Prof. Dr. Kovács Levente** rektor a szenátus döntése alapján adományozta a kitüntető címet **Prof. Dr. Sótonyi Péternek** a díjazott anatómiai és szövettani tudományok területén kifejtett nemzetközileg elismert tudományos eredményei és a hazai oktatás és tudomány-szervezés terén végzett korszakos munkássága, valamint az Óbudai Egyetemnek a modellváltás során nyújtott nagymértékű segítsége elismeréseként.

## Dr. Sótonyi Péter Horn Artúr-díjas



**Dr. Sótonyi Pétert**, Egyetemünk rektorát a Magyar Állattenyésztők Szövetsége (MÁSZ) Horn Artúr-díjjal tüntette ki.

Az elismerést szeptember 23-án, a 28. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok megnyitóján, Hódmezővásárhelyen adta át a szövetség elnöke, **Zászlós Tibor**.

A díjat a MÁSZ 2000-ben alapította. Dr. Horn Artúr (1911-2003) mezőgazdasági mérnök, Állami-díjas akadémikus, egyetemi tanár, 1947-1957-ig a gödöllői Agrártudományi Egyetem, majd 1963-tól 1980-ig az Állatorvostudományi



Egyetem Állattenyésztési Tanszékének volt a vezetője. Tudományos tevékenysége felölelte a baromfi-, a sertés- és a szarvasmarha-tenyésztés területét. Számos hazai és külföldi tudományos intézménynek volt tiszteletbeli tagja, díszdoktora. Az általa írt és szerkesztett tankönyvek évtizedek óta szolgálják az egyetemi és főiskolai állattenyésztési oktatást, gyakorlatot és a szakember-továbbképzést.

A díjéremet Domonkos Béla szobrászművész készítette 2000-ben. Fotó: Csatlós Norbert / Magyar Mezőgazdaság



# Történelmi béremelést jelentett be az Egyetem rektora

*Az Állatorvostudományi Egyetem jelenléti oktatással teljesíti a 2021/2022. tanév első félévének szorgalmi időszakát és jelenléti vizsgáztatásra készült fel. Az intézmény kiemelt célja a nemzetközi rangsorokban történő előbbre lépés. Ennek elérése érdekében számos jelentős, az Egyetem hazai és nemzetközi felsőoktatásban kivívott pozícióját erősítő, a munkatársakat ösztönző intézkedést jelentett be a november 30-i összdolgozói értekezleteken Dr. Sótónyi Péter rektor, aki arról is szólt, hogy várhatóan márciusban lezárulnak a nagyberuházás közbeszerzési eljárásai és a nyáron megtörténhet a munkák megkezdéséhez szükséges költözés.*

## **B. G.**

Az Egyetem vezetője elsőként arról számolt be, hogy a dühöngő járvány ellenére sikerült megőrizni a jelenléti oktatást a tanév szorgalmi időszakában, ami egyik fontos feltétele az eredményes állatorvosképzésnek, különösen az idegen nyelvű képzések tekintetében. A vizsgaidőszakot is így kívánja az egyetem lebonyolítani, aminek érdekében 3 előadótermet szereltek fel 180 lappal és – hacsak nem kényszerül a járványhelyzet miatti újabb korlátozásokra a kormányzat – ezekben zajlanak majd az írásbeli vizsgák.

Dr. Sótónyi Péter ezután tájékoztatást adott arról, hogy az egyetemi polgárok túlnyomó többsége oltással védett. Saját sorsáról bárki dönthet így, vagy úgy, de munkatársai egészségét senki sem veszélyeztetheti, hangsúlyozta a továbbiakban, majd elmondta, a korábbi rendelkezéseknek megfelelően azoknak a dolgozóknak, akik nem oltatják be magukat, január elsejétől fizetés nélküli szabadságra kell menniük.

Az Egyetem rektora felidézte, hogy 2020-ban az ÁTE az első hat modellváltó egyetem közé tartozott. Intézményünk ezzel a változtatással elnyerte a teljes autonómiát. Az alapítói jogokat gyakorló Marek József Alapítvány kuratóriuma az egyetem fejlődése érdekében fejti ki tevékenységét. Az Innovációs és Technológiai Minisztériummal meg-

állapodás született az egyetem állami finanszírozásáról. Az ÁTE állami támogatása a kétszeresére nőtt. Az oktatást megrendelő állam az Egyetem teljesítményének mérésére különböző indikátorokat határozott meg. Ezek közé tartozik a hallgatók száma, az intézmény nemzetközi rangsorokban elfoglalt helye, amiben döntő szerepe van a kutatási és publikációs teljesítménynek. Ezeket tovább kell növelni, bár az egy oktatóra-kutatóra jutó impakt faktoros, referált folyóiratokban, megjelent publikációk számában az ÁTE jelenleg az első helyet foglalja el Magyarországon. A publikációs tevékenység ösztönzésére a szerzők a korábban kiadott táblázatok alapján plusz juttatásban részesülnek, aminek a mértéke a cikket közlő lapok rangjától függ.

Dr. Sótónyi Péter elmondta, az idegen nyelvű oktatási keretből megemelik a közreműködői pótlék összegét és differenciáltan minden munkatársra kiterjesztik azt a külföldi hallgatók képzéséhez való közvetlen vagy közvetett hozzájárulásuk elismeréseként.

Az Egyetem rektora történelmi béremelést jelentett be az oktatók és kutatók körében. Már ez év novemberétől a 8 órában foglalkoztatott klinikai állatorvosok, egyetemi tanársegédek és tudományos segédmunkatársak minimális bruttó alapbére 500, az adjunktusoké, tudományos munkatársaké 600, az egyetemi docenseké, tudományos főmunkatársaké 750 ezer forintra, az egyetemi tanároké 1 millió forintra emelkedik az Egyetemen. 2022. január 1-jétől minden dolgozó 15 százalékos béremelésben részesül, ennek megfelelően például a tanársegédek legalább 575 ezer forintot fognak keresni.

– Boldog vagyok, hogy ezt meg tudjuk lépni. Ehhez megfelelő gazdálkodásra is szükség volt és van – emelte ki Dr. Sótónyi Péter. – Köszönjük a gazdasági főigazgató asszonynak, hogy megteremtette erre a történelmi béremelésre a lehetőséget.

A fiatalok ösztönzésére az European Diplomat vizsgát teljesítő kollégák fize-

tése egymillió forintra emelkedett. Az MTA doktora fokozattal rendelkező kollégák a fokozat megszerzésének elismeréseként január 1-jétől havi 500 ezer forint plusz juttatásban részesülnek.

2022-től bevezetik a munkatársak cafeteria juttatását. Negyedévente 62.500 forintot utalnak SZÉP-kártyára.

Dr. Sótónyi Péter hangsúlyozta, magyar érdek, hogy minden állatorvos Alma Materünkhöz tartozzon, ezért minden kollégát arra kérte, tartsa fenn lojalitását az Egyetem iránt. Azt is kérte, hogy a tanulmányaikat a Marek József Ösztöndíjjal elkezdett hallgatókra mindenki megkülönböztetett figyelmet fordítson, konzultációkkal segítse őket, hiszen ők vállalták, hogy végzésük után tíz évig a házsonállatgyógyászatban vagy az élelmszerbiztonságért felelős területeken fejtik ki tevékenységüket, amire nagyon nagy szüksége van Magyarországnak.

Megemlítette, hogy november 29-én az Egyetemre látogatott **Stumpf István**, a felsőoktatási modellváltás koordinációjáért felelős kormánybiztos, akit arról is tájékoztatott, hogy az elmúlt években több külföldön dolgozó kiváló szakembert sikerült hazahívni, az egyetemi oktatás és kutatás számára.

Az összdolgozói értekezleteken arról is tájékoztatás hangzott el, hogy kiemelt kormányhatározat született az egyetemi rekonstrukcióról, ami új épületek létesítését és meglévők felújítását is magába foglal. A közbeszerzési eljárások várhatóan márciusban lezárulnak, majd a nyáron megtörténik a költözés, ami után kezdődhet a jobb munkakörülményeket teremtő építkezés. A Járványtani és Mikrobiológiai Tanszék Hungária körúti épületének és az üllői tangazdaságnak a felújítása saját források terhére már elkezdődött.

A nagyberuházás óhatatlanul sok nehézséggel jár majd, de az már az egyetem jövőjét alapozza meg és egyáltalán nem mindegy, milyen körülmények között dolgoznak a következő évtizedekben az Egyetem derékhadát alkotó fiatal oktatók és kutatók, zárta tájékoztatóját Dr. Sótónyi Péter.



# GÓLYABÁL 2021







Jakab Flóra és Balázs Gusztáv képriportja



**N**incs akadálya annak, hogy az ember élete során akár 3 diplomát is szerezhessen, de gólya csak egyszer lehet.

Az Állatorvostudományi Egyetem november 6-i gólyabálja egy év kényszerű szünet után jelentkezett, és több oldalról megerősített híreink szerint a legeslegszekerültebbek közé tartozott.





## Vértanúink: Tatay Gyertyák

Idén is röntgenanatómia óra volt a Zimmermann előadásban, aminek végzetével a hallgatók gyertyát gyújtva, tanáraik, továbbá **Dr. Náray-Szabó Gábor** akadémikus, az egyetemet fenntartó Marek József Alapítvány elnöke és **Dr. Fazekas Sándor** kuratóriumi tag, korábbi földművelésügyi miniszter társaságában elindultak a

**Ki-ki saját gondolatába merülve sétált át a parkon**

*Tatay Zoltántól (1936-1956) és Bóna Zsigmondtól (1930-1957), az Állatorvostudományi Egyetem hallgatóitól elvették az életüket, ezért az 1956-os forradalom és szabadságharc vértanúiként emlékeztünkben örökké fiatalok maradnak. Figyelmeztetnek a szabadságszerető és a kötelességet teljesítő emberi helyállásra, gyilkosaik révén pedig a nemtelenségre: árulókra, megtorlókra.*

**B. G.**

Tatay Zoltán az orvosi ethoszra mutatott példát – orvosi diploma nélkül. Az idén éppen azon a napon, október 25-én koszorúzták meg emléktábláját a Kémia Tanszék épülete előtt, amikor 65 évvel ezelőtt lovas kocsin be szállították holttestét alma materébe.



**Szép hagyománnyá vált a gyertyafényes megemlékezés**



**Ráhangolódás a Zimmermann-előadásban**

parkon át a Campus István utcai felé. Nem voltak beszédek, szónokok helyett a Himnusz, majd a Szózat beszélt ékebben bárkinél. Nemzeti énekeink keretezték a gyertyák és a koszorúk elhelyezését.

A múlt eseményeire még az anatómia előadás végén emlékezett **Dr. Sótónyi Péter** rektor, segítségül hívva néhány kortárs megőrzött fényképét Sztálin lerombolt szobrának gazdátlaná vált csizmáiról, majd a két állatorvostan-hallgató fotóit vetítette ki a falra.

– Mai hallgatóink szüleinek nincs már közvetlen tapasztalatuk 1956-ról, ahogyan nekem sem, hiszen két éves



## Zoltán és Bóna Zsigmond

# pótolták a szavakat

voltam akkor. Az Önök számára mindez olyan távoli lehet, mint az, amikor a nagyapám mesélte az első világháborús emlékeit.

Az egyetem őrzését Urbányi László professzor vezetésével szervezték meg a hallgatók, Tary Mária adjunktus vezetésével Bécsbe mentek gyógyszerért. A Péterfy Sándor utcai kórház betegeinek ételmezéséhez az itteni kísérleti állatokat áldozták fel.

Tatay Zoltán költő szeretett volna lenni, de szülei kívánságára az Állatorvostudományi Főiskolára iratkozott be. Október 24-én fehér köpenyben ment a 32-esek terére sebesülteket menteni, amikor egy géppisztolyból leadott golyószorozat kioltotta az életét. Ideiglenesen a Kémia Tanszék előtt temették el, ahová az emléktábla került 2006-ban.

Bóna Zsigmond 1949-ben iratkozott be a Főiskolára, de harmadéven tanulmányi okokból kizárták az intézményből. Ezután Pomázon fizikai munkásként helyezkedett el, majd tanulmányai folytatása érdekében felcserként dolgozott a pomázi állatorvos mellett.

1956-ban megválasztották a pomázi nemzetőrség parancsnokának. 1956. december 28-án beadta visszavételi kérelmét a Főiskolára, amit 1957. január 14-i dálummal el is fogadtak – őt azonban ekkor már letartóztatták.

1957-ben a megtorlások egyik első áldozataként halálra ítélték és február 12-én felakasztották.

2014-ben, halálának évfordulóján a Pomáz Barátai Társaság emléktáblát avatott tiszteletére a településen.



Ágics Máttyás, az ÁTE Hallgatói Önkormányzatának leköszönő elnöke részesült a 2021. évi Tatay Zoltán Állatorvostan-hallgatói díjban. Az elismerést Dr. Sótornyai Péter rektoról és Dr. Szieberth Gergelytől, a Magyar Állatorvosok Világszervezete elnökétől vette át a fáklyás megemlékezésen.

*Balázs Gusztáv felvételei*







Tisztelgés Galambos Márton munkássága előtt

## Aki kilenc tárgyat oktatott

*Galambos Márton Alma Materünk egyik legküzdelmesebb korszakában, mindvégig határtalan buzgalommal és önfeláldozással teljesítette feladatát, elhivatottsága, hazaszeretete példaértékű az őt követő generációk számára, hangsúlyozta október 20-án, Egyetemünk parkjában, a professzor mellszobrának avató ünnepségén Dr. Sótónyi Péter rektor. Az eseményen részt vett Dr. Náray-Szabó Gábor akadémikus, a Marek József Alapítvány kuratóriumának elnöke és Dr. Fazekas Sándor kormánybiztos, a kuratórium tagja.*

### B. G.

– Mindig óriási ünnep számunkra, amikor szobrot avathatunk ezen a csodálatos Campuson, ebben a gyönyörű szoborparkban, hiszen legnagyobb értékünk, a gyökereinkből és a múltunkból merítjük a jelen és a jövő feladatainak elvégzéséhez szükséges erőt. Büszkék vagyunk Galambos Mártonra, a méltatlanul elfelejtett professzorunkra is, akinek most emléket állítunk – hangsúlyozta avatóbeszédét kezdve Dr. Sótónyi Péter.

Galambos Márton Selmecebányán született, 1820. április 15-én. Korán árvaságra jutott. Amikor bejegyezték a nevét a pesti kegyesrendiek gimnáziumába, gondnokaként a rákosi egyház lelkesét jelölték meg. Gimnáziumi éveit követően a Pesti Tudományegyetemen 1842-ben kapott bölcsész oklevelet. Rögtön tovább tanult. Sebészorvosi, orvosi, állatorvosi és szülésmesteri oklevelet szerzett.

### *Újra találok*

– Galambos Márton Zlamál Vilmos hívására 1847-ben csatlakozott az Állatorvosi Tanintézethez – folytatta az Egyetem rektora. – Parkunkban a mai naptól egymás mellett áll kettőjük szobra. Az eddig a könyvtár mögött, kicsit elrejtve látható Zlamál szobor áthelyezésével azt kívántuk kifejezni, hogy azonos értékrendet képviseltek,

egyező célt követtek. Így volt ez az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc alatt is. Zlamál Vilmos nemzetőr századot, Galambos Márton honvédorvosként táborigaznokságot szervezett.

A szabadságharc leverése után tanintézetünk önállósult. 1851-től Pesti Állatgyógyintézetként működünk. Ezért írnak sok külföldi lapban Egyetemünkről úgy, hogy most lettünk 170 évesek. Ezzel szemben szeptemberben a 235. tanévünket kezdtük meg, hiszen 1787-ben jött létre a Pesti Tudományegyetemen az Állatgyógyászati Tanszék. Ettől a dátumtól számítjuk a történetünket.

Zlamál Vilmos és Galambos Márton nem egészen úgy képzeltek el az önállósodást, ahogy megvalósult, miképp az osztrák birodalom diktálta. De ők ebből a sanyarú sorsból is ki tudtak lépni. Az egyéves képzést 1857-

ben 3 évesre emelték. A Stánczió – ma Baross – utcai kis épületet felcserélték a Nemzeti Múzeum mellett állt Kunewalder-házzal, amiben együtt dolgoztak olyan világhírességekkel, mint a sebész Balassa János és Semmelweis Ignác. Sikerült elérniük, hogy a pesti diplomát az osztrák birodalom valamennyi országában elismerjék. Az itt végző állatorvosok igazolásokat adhattak ki, gyógyíthattak Észak-Itáliától Németország bizonyos területeiig.

### *"Furcsa idő volt az"*

A forradalom és szabadságharc idején tanúsított helytállás megtorlása egy kicsit "késett" – nem úgy, mint 1956-ban, ahol az pár hónap alatt lezajlott, de nem maradt el: Galambos Márton, Zlamál Vilmost és Szokola József tankovácsot 1853-1856-ig felfüggesztették állásukból.





Zlamál Vilmos és Galambos Márton azonos értékrendet képviseltek



Kontur András alkotását Dr. Náráy-Szabó Gábor és Dr. Sótónyi Péter leplezték le

Galambos Mártonék nehéz korszakban tettek, amit tenni kellett. Korányi Frigyes, aki két évig volt az Egyetemen a szövettan tanára, így emlékezett erről az Orvosi Hetilap fennállásának 25. évfordulóján: „*Furcsa idő volt az, mi is alig tudjuk már azt elképzelni, akik megéltük! Az „Orvosi Tár” 1848-ban megszűnt létezni és következett egy időszak, amelyben Magyarországnak nem volt magyar orvosi folyóirata, nem volt orvosegylete, általában, semminemű orvosi gyűlése, nem láttuk egymást, nem hallottunk egymás tudományos törekedéseiről, s úgy éltünk, mint egy koromsötét éjben 1848 után teljes 9 évig. (...) Midőn Rokitsky, Skoda Virchow, Du Bois-Reymond, Claude Bernard, Helmholtz és a reformátorok hosszú sora naponként gyarapították az újkori tudományt. (...) Igaz, hogy az egyetemen tér nyitott a tudomány művelésének, de azon föltétel alatt, hogy az ne legyen magyar, választásunkra*

*volt hagyva, lemondani nemzeti jellegünkről, vagy a haladásban részvételről.*”

### *Kilenc tantárgy, két nyelven*

Galambos Márton 1858-ban kapta meg orvosdoktori diplomáját. A képzés 3 éves időtartamra emelésétől kezdve 9 tantárgy – növénytan, vegytan, gyógyszeratan, rendelésatan, természetrajz, állattenyésztés, szülészet, általános kór- és gyógytan, kórbonctan – oktatója volt magyar és német nyelven. Fel sem fogható terhelésnek tűnik ez ma, amikor azért panaszkodik valaki, ha egy nap négy órája van.

A kettős képzés 1873-ban szűnt meg (majd az 1980-as években kezdődött újra). Galambos Mártonnak azonban megromlott az egészségi állapota, súlyos beteg lett. A helytartótanács felismerve ezt, segéderőket vett fel az akkori tanintézetbe, így már csak négy tantárgyra csökkentették az oktan-

dó tárgyak számát: a kémia, az általános kór- és gyógytan, az elméleti és gyakorlati kórbonctan és a gyógyszeratan diszciplínákban állt helyt 1872-ben bekövetkezett haláláig.

### *Világelső észlelések*

Kutatómunkájának legjelentősebb, nemzetközi viszonylatban is számottevő eredménye volt, hogy a világon elsőként észlelte a keleti marhavész áttérjedését juhokra. Megfigyelte, hogy a súlyos, a marhákra a legtöbb esetben halálos kimenetelű betegség a juhokon enyhébb lefolyású, ezért 1861-ben javaslatot tett a marhavész juhokon szelídített contagiumának védőoltási célokra való felhasználására. Vizsgálatairól akkor számolt be, amikor Semmelweis Ignác megjelentette művét a gyermekágyi láz oktanáról. Húsz évvel korábban, mint ahogy Pasteur a veszettség elleni első oltását végezte.



Miért ilyen fontos ez? A cári seregek nemcsak a szabadságharcunkat tiporták le, hanem Románia felől behozták a keleti marhavészt újra. 1849 és 1865 között 350 ezer szarvasmarha pusztult el.

Galambos Márton Alma Materünk egyik legküzdelmesebb korszakában, mindvégig határtalan buzgalommal és önfeláldozással teljesítette feladatát, elhivatottsága, hazaszeretete példaértékű az őt követő generációk számára. A Szenátus 2019-ben úgy gondolta, hogy méltán érdemli meg a szobrot ebben a parkban.

**Dr. Sótonyi Péter** köszönetet mondott azoknak, akik az egyetem mellett adományukkal hozzájárultak a szobor létrejöttéhez a parkban, ahol a maguk területén úttörő professzorok féltő, aggódó tekintete néz a műalkotásokból a jelen és a jövő állatorvosaira.

### A negyedik mellszobor

A szobrot **Kontur András** alkotta, aki 1973-ban született és 2008-ban szerzett diplomát a Magyar Képzőművészeti Egyetemen. Már egy évvel korábban részt vett a Műegyetem II. világháború alatt szétlőtt allegorikus kőszobrainak újra alkotásában. A művész elsősorban gránittal és mészkővel dolgozik. Első szobrai az Állatorvostudományi Egyetemen a lábasházak közötti kis parkokban láthatók. Plósz Béla, Szent-Iványi Tamás és Bartha Adorján után most a negyedik professzor mellszobrát készítette el.

Az ünnepség szavalattal folytatódott. **Dr. Harmat Levente** PhD-hallgató Garay János Az Árpádok című elbeszélő költeményéből a Vezérhangot mondta el.

Az új szobrot **Dr. Náray-Szabó Gábor** és **Dr. Sótonyi Péter** leplezték le. Az egyetem koszorúját az intézmény rektora, az alapítványát annak elnöke és **Dr. Fazekas Sándor**, a kuratórium tagja helyezték el a talapzat előtt. A hallgatók nevében **Madarász Noémi**, a HÖK elnöke és társai koszorúztak.

Zlamál Vilmos áthelyezett szobránál **Fodróczy Bettina** hallgató és az Egyetem vezetője helyezte el a megemlékezés virágait.



Dr. Náray-Szabó Gábor és Dr. Fazekas Sándor a Marek József Alapítvány képviseletében koszorúztak



Dr. Sótonyi Péter és Fodróczy Bettina hallgató Zlamál Vilmos (1803–1886) áthelyezett szobrát koszorúzták meg



A Hutýra Ferenc Könyvtár, Levéltár és Múzeum honlapján illusztrációval együtt olvasható, hogy az Állatorvostörténeti Gyűjteményben megtalálható a Galambos professzorról Hondromatidisz Rigasz szobrászművész által 1981-ben készített, 86 milliméter átmérőjű öntött bronzérem.

Nagy hézagok vannak még a hazai irodalom terén, számos hiányokat kell még pótolnunk, hogy a művelt nemzetek és a jelenkori óriási léptekkel haladó művelődési korszaknak színvonalára juthassunk. E hézagokat mélyen érezhetni még az orvosi tudomány – különösen pedig az állatorvostudomány terén. Midőn tehát én a jelen "gyógyszertan" című könyv szerkesztésére határoztam el magamat, egyedül azon cél lebegett előttem, hogy egyrészt, mint honfi mélyen szeretett hazám, másrészt pedig mint tanár kedves tanítványaim irányában rójam le ebbeli kötelességemet, s hogy ez által úgy az említett hézagok egyikét legalább megközelítőleg kitöltsem, valamint utóbbiak számára az eddigi könyvműtő tankönyv helyett e célnak inkább megfelelő, előadásaimat híven visszatükröző könyvet adhassak kezükbe, mely azonban nem csak nekik, mint szakférfiaknak, hanem műveltebb gazdáknak is a gyakorlati életben útmutató gyanánt szolgálni képes legyen.

*Galambos Márton előszava a Gyógyszertan. Állatorvosok és mezei gazdák számára címmel 1871-ben megjelent könyvében*

Horváth Anikó felvételei



Ehhez hasonlóan sehol nem használnak állatorvosi célú oktatásra

## 3D kamerarendszer az Anatómián

*Ahogy az orvosképzés alapja az anatómia, úgy az anatómiaoktatásé a boncolás és a vizualizáció. Az Anatómiai és Szöveti Tanszéken Dr. Sótónyi Péter professzor úr a kétezres években ennek szellemében vezette be a boncolások élő, kamerával követett és projektorral kivetített közvetítését, a plenáris előadást. A rendszert az elmúlt évtizedekben folyamatosan fejlesztette a Tanszék, hol a felbontás, hol a világítás, hol a vetítési felület javult jelentősen, mindig apró lépésekkel követve a technológia előhaladását.*

Új távlatok nyíltak meg a demonstrációban, egyszerűbb, érthetőbb és izgalmasabb lett az egyik legnehezebb óra.



Moziélménnyé vált az anatómia előadás

Most sikerült mindent egyszerre modernizálni: egy egyedülálló, élő közvetítésre alkalmas háromdimenziós vetítőrendszert telepítettünk a Zimmermann Ágoston Előadóba.

A 21 millió forintos beruházás alapja, a kifejezetten laborhasználatra fejlesztett „Full HD” felbontású 3D kamera már tavaly december óta üzemel, önmagában is jelentősen javította a tavaszi online előadások képminőségét.

Ősszel a rendszer utolsó elemei, a csúcstechnológiás lézerprojektorok és az érintőképernyős vezérlőrendszer is a helyükre kerültek, a diákok beszerzték a szükséges 3D szemüvegeket, így az anatómia előadás moziélménnyé vált.

Nemcsak a felbontás, a világítás, az élesség vagy épp a színhűség javult; a legfontosabb változás a mélység megjelenése.

Elkülönülnek a felületes képletek az alattuk futóktól, érthetővé válnak a

koponyaüreg alján lévő lyukak, szemből is látványos az ízfelszín íve. Új távlatok nyíltak meg a demonstrációban, egyszerűbb, érthetőbb és izgalmasabb lett az egyik legnehezebb óra.

Akinek pedig a háromdimenziós vetítés valamiért kényelmetlen, annak a vezérlő a terem másik vásznára ugyanazt a képet 2D-ben vetíti ki. Ezt a rugalmasságot a tanárok az előadás teljes idejében, a kamera használatától függetlenül kihasználhatják, kombinálva a két vászonra vetített for-

rásokat, legyen az a kamera képe, vagy az előadói számítógép. Természetesen mindez az interneten is közvetíthető távoktatás esetén.

Nagyon büszkék vagyunk arra, hogy ehhez hasonló 3D vetítőrendszert sehol nem használnak állatorvosi célú oktatásra. Bízunk benne, hogy mind graduális hallgatóinknak mind a továbbképzéseken részt vevő kollégáknak segítségére lesz az anatómia megértésében, elsajátításában és megszeretésében.

univet.hu

**GAZDAJOGSI.** A felelős állattartást támogató gazdijogi képzésre a program október 18-i sajtótájékoztatójáig már csaknem 2600-an regisztráltak, mondta az eseményen **Dr. Bognár Lajos**, az Agrárminisztérium élelmiszerlánc-felügyeletért felelős helyettes államtitkára, országos főállatorvos. A kutyatartás ősi múltra tekint vissza, de nemcsak önzetlenséget és szeretetet feltételez, hanem sok évre szóló elkötelezettséget is jelent - indokolta a program létrehozását a főállatorvos. **Dr. Sótónyi Péter**, az ÁTE rektora szerint a felelősségvállalás mást jelent a társállatok esetében, mint a használlatoknál, az ismeretátadást pedig különösen indokoltá teszi, hogy a városok terjeszkedésével egyre kevesebben nőnek föl állatok között, nem ismervén meg az állatok alapvető szükségleteit sem.



*Dr. Fazekas Sándor, az Állatorvostudományi Egyetemet fenntartó Marek József Alapítvány kuratóriumának tagja 27 évesen, az ország legfiatalabb polgármestereként került Karcag élére 1990-ben. Négyyszer választották újra, majd 2010-től 2018-ig két ciklusban volt az Orbán-kormány tagja. Először a vidékfejlesztési majd a földművelésügyi tárcát vezette. Büszke rá, hogy a Nagykunságból származik, azt pedig megtisztelőnek tekinti, hogy cselekvő részese lehet annak az időszaknak, amikor a magyar politika túllépett azon a téves felfogáson, hogy hazánk nem tud egy folyamatosan fejlődő gazdaságot teremteni.*

Beszélgetés Dr. Fazekas Sándorral,  
a Marek József Alapítvány kuratóriumi tagjával

## "Mégiscsak jó, ha mi termeljük meg az élelmünket"

### BALÁZS GUSZTÁV

*– Illyés Gyula sokszor idézett felszólítása szerint „Azt, hogy a nép fia vagy, igazolnod, sejh, ma nem azzal/ Kellene: honnan jössz, azzal ecsém: hová mész!” Ezzel szemben szerintem mégis nagyon fontos, hogy ki, honnan indul. A történelmi Nagykunság identitása majd 800 évre épül.*

– A kunokról azt tartották a régiek, hogy ők a leginkább magyar népcsoport, mert szabadságszerető, következetes gondolkodású, szókimondó, hagyományaikhoz ragaszkodó tulajdonságaikat a sztyeppi világból magukkal hozó emberek. Büszkeséggel tölt el a tudat, hogy a Nagykunságból származom, őseim évszázadok óta ott élnek. Közösségünk kontinuitást őriz a török kor előtti világgal. A Kunság szabadságolt terület volt, lakói sosem kerültek jobbágyorsba. Státuszuk előnyt jelentett a történelmi Magyarországon, s ezért gyakran meg kellett érte küzdeniük. Kunnak születni kellett. Csak úgy, magától, nem lett valaki a Hármaskerület szabad, önálló tulajdonnal, különböző kiváltságokkal felruházott tagja.

A középkorban a területi autonómia volt a legfontosabb érték, majd miután a jászkun területeket I. Lipót elzálogosította a Német Lovagrendnek, az önállóság visszaszerzése, a redemptió, a megváltkozás vált a társadalmi cselekvés hajtóerejévé, amely elindította a térség mezővárosi, parasztpol-



**"A Nagykunságból származom, őseim évszázadok óta ott élnek"**

gári fejlődését. Az összetartozás tudata a ma napig él a Kiskunság, a Jászság és a Nagykunság lakóiban, s természetesen Karcagon, a Nagykunság fővárosában is erős. E szerint nevelték felmenőinket, s a mi gondolkodásmódunkat is átítatja ez a hagyomány.

*– A Nagykunság népe is megszenvedte a törököt, a németet. A Rákóczi szabadságharc idején Rakamaz környékére telepítették a kunokat. Visszaérkezve lokálisan telepedtek meg, nemzetségek foglalták el a település egy-egy részét. Ennek nyomai még ma is felfedezhetők Karcagon?*

– Az Alföld háborúk idején szinte védhetetlen volt. Különösen a török időket jellemezte, hogy a lakosság a mocsaras területekre, árterekre vagy a környező hegyvidékekre menekült. Családom egyes ágai a Közép-Tisza-vidéken húzták meg magukat. De az is hozzátartozik a valósághoz, hogy bár az Alföld szinte néptelennek tűnt abban az időben, a nyágyállattartást

hihetetlen mértékben űzték, hiszen Magyarország exportőr volt szürkemarhákból. Ezeket a jószágokat valakiknek gondozniuk kellett a nagy kiterjedésű alföldi területeken, nem vált tehát „sivataggá” a táj.

A szatmári béke után visszaszatelepülők hat várost népesítették be a Nagykunságon. Ezek közül Karcag a legnagyobb. A nagycsaládok egyes utcarészeket vagy utcákat kaptak. Ez máig nyomon követhető, tehát van Tőkés utca, Ács utca, Mészáros utca és más utcanevek is. Az adott 3-4000 lakosú városrészeknek – például a Fanzugnak, Pernyészugnak vagy a Nagyrétdoldalnak – ma is önálló közösségi tudata van, amit az önkormányzati munkában is figyelembe kell venni.

*– Milyen előzményei voltak a közéleti pályára lépésének?*

– Karcagon a közügyek mindig érdekelték az embereket, foglalkozástól, életkortól függetlenül. 1990-ben az a megtiszteltetés ért a Fidesz részéről, hogy fölkérték, legyek polgármesterjelölt. Elfogadtam az akkor kevés eséllyel kecsegtető kihívást. Nyertünk és azóta Fideszes városvezetés van.



**– Milyen volt a város a rendszerváltozás idején?**

– Az alföldi kis- és középvárosok országos átlagát mutatta. A szemünk láttára bomlott le az a pártállami rendszer, amit a Szovjetunió és kiszolgálói hoztak létre Magyarországon. Gyorsan megjelent a munkanélküliség, az állandó költségvetési hiány, a beruházások késlekedése... Mára kiderült, hogy az átállás egy demokratikus, nemzeti és piacgazdasági alapokon nyugvó fejlődési pályára egy emberöltőt igényelt. Közben újjászületett a jászkun identitás is, amit korábban nemigen pártoltak.

**– Milyen irányt vett Karcag fejlődése?**

– Karcag egy olyan belső perifériának volt tekinthető, amit a fő fejlesztések elkerültek. A pártállam elsősorban az iparvidékekre koncentrált, utána pedig egészen a FIDESZ kormányzásáig hiányzott a vidék felzárkóztatására külön figyelmet fordító gazdaságpolitika. A lakosságot ellátó oktatási, egészségügyi, művelődési szervezetek mára kiépültek, megújultak, új tartalommal teltek meg. Karcag megőrizte térségi központi státuszát, ipara fejlődik, de sok gonddal kell még megküzdeni. A legfontosabbak egyike a népesség helyben tartása, amihez elengedhetetlen a helyi agrárgazdaság stabilizálása, erősítése.

**– A Parlamentnek több cikluson át tagja, de 2014–2018-ig a tágabban vett Nagykunság egyéni képviselője volt. Mi a mérlege ennek az időszaknak?**

– Nem volt ismeretlen a térség, hiszen itt élek és több ciklusban voltam tagja a megyei közgyűlésnek. A legfontosabb eredménynek azt tartom, hogy javult a választókerület megközelíthetősége, ezáltal a foglalkoztatási helyzete is. Megújult a Füzesabony–Tiszafüred–Debrecen közút. Az M4-es autópálya már Karcag közelében jár. Felújították a kiskörei Tisza-hidat, korszerűsítették a debreceni vasúti fővonalat. Tiszafüreden, Karcagon, Kisújszálláson és Kunhegyesen ipari parki munkahelyteremtő beruházásokra került sor. Jelenleg zajlik az ország egyik meg-

határozó hűtőipari cégének, az Agro-Sprintnek a beruházása Karcagon. Szeretném, ha végre hasznosíthatnánk a kunmadarasi repülőteret.

**– Nyolc éven át két munkahelye is volt a Kossuth téren. Hogy élte át ezeket az éveket?**

– Nagyon megtisztelő, hogy vidékfejlesztési, majd mezőgazdasági miniszterként cselekvő részese lehettem a 2010 utáni, a magyarság megmaradása szempontjából szerintem kulcsfontosságú időszaknak. Túlléptünk azon a téves és káros felfogáson, hogy sorsunk az örökös vesztesé, hogy nem tudunk egy életképes, folyamatosan fejlődő gazdaságot teremteni, hogy a mezőgazdaságban, a vidék fejlesztésében mindig csak kudarcokról számolhatunk be.

**Orbán Viktor** miniszterelnök vezetésével olyan célokat sikerült kitűzni, amelyeket a szükséges intézkedések következtetésével végrehajtásával el tudunk érni. A vidékfejlesztési tárca legfontosabb feladata az volt, hogy megélhetéshez segítse az embereket a mezőgazdaságban, s olyan fejlődési pályára lépjen ez az ágazat, amire a történelemben már jó néhányszor volt példa. 2010 és 2018 között 70 ezer új munkahely létesült az élelmiszergazdaságban, s másfélszeresére nőtt a mezőgazdaság kibocsátása. Ennek az időszaknak is megvoltak a kihívásai, mint a baromfiinfluenza vagy a németországi dioxinos sertéshús botrány, de a magyar mezőgazdaság akkor gyűjtötte össze azt az erőt, hátteret, amivel most meg tud birkózni a sertéspesztissel, az újabb baromfiinfluenzával, az energiaáremelkedéssel.

Jelenleg a földügyi szabályozás érvényesítésének koordinálásáért felelős

kormánybiztosként úgy látom, a 2013-ban elfogadott földtörvény és a kapcsolódó jogszabályok elég hatékony biztosítékot jelentenek arra, hogy a föld magyar tulajdonban maradjon, és művelése a magyar gazdatársadalom, a magyar agrárvállalkozások számára biztosított legyen.

**– Ma már nem kell indokolni azt, hogy a mezőgazdaság stratégiai ágazat.**

– A 60-as, 70-es, 80-as években mindig volt valamilyen szent tehén, amire az állam többet áldozott, mint az élelmiszertermelésre. A végére kiderült,



**"Magyarország ma azon 4-5 ország egyike Európában, amely nettó szinten élelmiszerexportra képes"**

hogy a keleti tömbben egyedül Magyarország képes jelentősebb agrár-exportot lebonyolítani. Az SZDSZ-MSZP kormány számára a vidék inkább nyűg volt és úgy gondolták, hogy ha valamiből nem termett elég, akkor majd behozzuk külföldről. A napnál világosabb e gondolkodás tarthatatlansága ma, amikor ugrásszerűen nőnek a szállítási költségek. Mégiscsak jó, ha mi termeljük meg az élelmünket. Magyarország ma azon 4-5 ország egyike Európában, amely nettó szinten élelmiszerexportra képes, a többi elveszítette ezt az adottságát. Közkeletű vélekedés szerint hazánk ökológiai adottságai nagyon jók a mezőgazdasági termeléshez. Ebben sok az igazság, de vannak országok, ahol



még jobbak a természeti feltételek. A mi térségünkben nagyon sokféle növényt lehet eredményesen termeszteni, de szinte mindenhol van olyan versenytárs, ahol az még sikeresebb. Ehhez kell alkalmazkodnunk a termelési tapasztalatokra, a kutatási eredményekre és a technológiai fejlődésre támaszkodva.

– **Földművelésügyi miniszteri időszakában nyerte vissza önállóságát az Állatorvostudományi Egyetem.**

– Mindig kiálltam amellett, hogy az ÁTE önálló legyen és örülök, ilyen kormányzati döntés született, hiszen ez az egyetem Magyarország egyik legpatinásabb, legszínvonalasabb felsőoktatási intézménye. Minden szempont, így a hagyományai, a korszerű látásmódja és a munkája iránt megnyilvánuló társadalmi szükséglet is az önállóságát indokolja. Az állami akarat találkozott az intézmény vezetéseinek az elképzeléseivel és nagyleptékű fejlesztések kezdődnek a jövőben. Remélem, hogy az ÁTE a világon a legmagasabb szintű oktatást fogja nyújtani hallgatóinak. A Marek József Alapítvány kuratóriumában valamennyi, ránk háruló szabályozási, költségvetési és fejlesztési kérdéssel foglalkozunk. Én elsősorban a magyar élelmiszergazdaság, az állattartás és az állatvédelem vonatkozásában keresem a legjobb megoldásokat.

– **A nálunk tanulók közül kerülnek majd ki az élelmiszerbiztonságért felelős szakemberek. E téren mit tart korunk aktuális kérdésének?**

– Hatalmas befektetők törekednek mesterséges élelmiszerek előállítására, gyakran zöld jelszavak mögé bújva, hiszen az evolúció rostját kikerülő mesterséges növények termesztése kedvezőbbnek tűnhet a természetes növényekénél, mert például nem kell annyit permetezni. Illetve, nem kell leölni az állatokat, ha vegyi üzemekben készített húst kapnak a fogyasztók. Én ennek több veszélyét is látom. Meg kell nézni, hogy vajon a szántóföld vagy egy hatalmas élelmiszer-vegyipari üzem jelent-e nagyobb környezeti terhelést? A másik kérdés az, hogy mitől lesz ízletesebb,

jobb, egészségesebb egy mesterséges körülmények között növesztett, sejtenyésztéssel készített felvágott, mint amit hagyományos eljárással gyártanak. A befektetők azzal kecsegtetnek egyes sivatagi vagy kis területű országokat, hogyha ilyen gyárakat építenek, azok megoldják az élelmiszerellátásukat, nem kell Magyarországról sertéshúst exportálni Japánba, Szingapúrba vagy Hong-Kongba. Ezekkel a kérdésekkel foglalkozni kell. Elég abszurd lenne az, hogy a jövő állatorvosai nem tehenészeti vagy sertéslepeken dolgoznának, hanem műhús-gyártó üzemekben.

– **Bizonyára Önnek is kedvesebb téma ennél a hungarikumok gyűjteményének fejlesztése...**

– Elindulásakor az agrárpolitikáért felelős miniszterként elnöke voltam a Hungarikum Bizottságnak. Ne felejtjük el, hogy nemcsak a gasztronómiai értékek tartoznak ide, mert a hungarikum a magyarság csúcsteljesítményeit jelölő gyűjtőfogalom. Széchenyi életművétől a herendi porcelánig sok minden beletartozik, de számomra nyilván a legkedvesebbek közé került a karcagi birkapörkölt, ami több mint maga a recept. „Hozzávaló” ugyanis maga a kultúra, amit képvisel: a termelési hagyomány, a feldolgozás, az elkészítés módja. Örülök, hogy a mi tájunk a nomád világból, az eurázsiai sztyepről magával hozott étellel tudott csatlakozni a hungarikumokhoz. De térségünk mással is dicsekedhet, mert a nagykunsági szilva- és birsalmapálinka is az eredetvédett termékek körébe tartozik.

Karcagon több száz zártkert van, ezekből mi is művelünk néhányat – családi összefogással szoktunk dolgozni –, s bizony sokat bibelődünk vele. A fagy és a növényi kártevők idén nagy kiesést okoztak. Minimális volt a termés, de a birsalma még ilyen időben is valamennyit termelt, szereti ezt a vidéket.

– **Mivel foglalkozik még szívesen, amikor szabadidőre talál?**

– Nemigen szoktam kikapcsolódní. De szeretünk kirándulni, kerékpározni. Vonzanak a magyarság történelmi emlékhelyei. Még a testvéremmel



Mécsesgyújtás Tatay Zoltán emléktáblájának koszorúzásán

A szerző felvételei

kezdtem túrázni, majd a feleségemmel és a gyermekeinkkel folytattuk. Fiaimmal eljutottunk többek között két keréken Velencébe, Koppenhágába és Konstantinápolyba, körbetekertük Magyarországot az ezer éves határ mentén. Természetesen átbicikliztünk Tiszafüredről Poroszlóra a két éve átadott új kerékpárosshidakon is. Amikor először hajtottam a gáton vagy 35 éve, még egy biciklissel sem találok találkozni. Ma már nagyon élénk a Tisza-tavi kerékpárosélet.

Szeretek olvasni is, aminek kimeríthetetlen tára a több mint 6000 kötetes könyvtárunk. A szépirodalomtól, a tényirodalmon és a fantasztikus irodalomtól át a mezőgazdasági szakkönyvekig terjed a skála. Mindig változik, mit olvasok, általában tematikus éveim voltak. Így egyik évben a dél-amerikai írók, a másikban erdélyiek könyveit lapoztam fel. Az elmúlt 8-10 évben a mezőgazdaság dominált. Most egy a 70-es években Magyarországon kiadott vízgazdálkodási-öntözésfejlesztési egyetemi tankönyvet forgatok.

Azért célszerű olvasni a régebbi munkákat, mert egy adott kor felfogását közvetítik, és anélkül nehéz megérteni, hogy az évtizedekkel korábbi döntések miképp hatnak a jelenlegi gyakorlatra.



*Az oldalainkon edződött olvasóknak nem okozhat meglepetést, hogy a harmadéves Madarász Noémi, az egyetemi hallgatói önkormányzat új elnöke óvodás kortól állatorvos akar lenni, hiszen ezzel nem áll egyedül. Az viszont az újdonság erejével hat, hogy édesanyja már a négyéves kislánynak elmondta, hogy akkor neki majd nagyon sokat kell tanulnia. Más területen is előresietett egy kicsit: még orosházi középiskolás volt, amikor lélekleben már HÖK-ös lett. Az állatorvostudománynak leginkább a sokszínűsége nyűgözi le. Egyszer talán majd erről is ír egy szép dalt, amit zongorán, gitáron vagy ukulelén kísérhet.*

## Beszélgetés Madarász Noémivel, a HÖK elnökével

# "Fedezzünk fel mindenkit, aki valamiben kiemelkedik!"

### **BALÁZS GUSZTÁV**

*– A tősgyökeres orosházaiak számára különös értéket képvisel egy harang, amely az evangélikus templomban látható. A zombai ősök ezt hozták magukkal. Ön is az itt letelepedett családok utódja?*

– A város minden szülőttje büszke arra, hogy hogyan lettek ősök orosházaiak. 1774-ben érkezett az első 24 család a Tolna megyei faluból, ahol a katolikus földesúr úgy döntött, nem tűri meg tovább az evangélikus vallást a falujában. A megtelepedésnek volt egy második hulláma. Családom egyik ágának ősök ekkor érkeztek ide, Bánkról és Csepregről. Másik „részem” Árva megyéből gyalogolt ide, az akkori Magyarország közepébe, megélhetést keresve. Olyan evangélikus család gyermeke vagyok, ahol majdnem mindenki pedagógusként helyezkedett el. Nagymamám óvodapedagógusként kezdte, utána tanítónőként tevékenykedett. Ő szervezte újra 1992-ben Orosházán az első egyházi iskolát, a Székács József Evangélikus Óvodát, Általános Iskolát és Gimnáziumot. Édesanyám is pedagógus és testvéreim is ezt a pályát választották. Édesapám hosszú ideig rendőrként szolgált, majd drogprevenciós oktatóként dolgozott iskolákban, de akkor már hitoktatóként is működött. Néhány hónapja iktatták be Pusztaföldvár lelkészévé.

*– Biztos vagyok benne, hogy zene-szeretete is családi örökség!*



**"És akkor azt mondtam, hogy az összes csont nevét tudni fogom"**

– A dédszüleim egészen professzionálisan játszottak – ez ragadhatott át rám. Zongorázni édesanyám hangszerén tanultam. A klasszikus és a polinéz gitárt kíváncsiságomtól vezérelve szólaltattam meg.

*– Mindenesetre már középiskolás korából őriz Önnel zenekari felvételt az internet.*

– Több évig jártam Fótra, kántorképző tanfolyamra, de ott egyházi komolyzenét, gyülekezeti énekeket és orgonakíséretet tanultam. Ifjúsági zenekarunk, a Voice of the Glory egyházi könnyűzenét játszott Orosházán. Úgy éreztük akkor, hogy fiatalként is át- és megélhetjük a hitünket, le tudjuk vonni a keresztény tanítás életünkre vonatkozó tanulságait, s ehhez nem kell feltétlenül a templomban ülni, csak a szokásokat követve végighallgatni egy másfél órás istentiszteletet, aminek igazán nem is értjük a háromnegyed részét.

Részt vettünk diák-istentiszteleteken, szólistaként is előadtam dalaimat ifjúsági alkalmakon, gyülekezeti eseményeken. Sok helyre hívtak bennünket, főleg az adventi időszakban. A gyertyák gyújtásánál szeretik, ha van valami zene. Szerencsére sokaknak szimpatikus volt az a fiatalos lendület és felfogás, amit a zenekarral képviseltünk.

*– Ilyen előzmények után igazán meglepő az állatorvosi hivatás választása.*

– Csak azért gondolja így, mert nem lehetett ott, amikor négyéves óvodásként egészen konkrétan kijelentettem, hogy állatorvos leszek.

*– A legtöbben elfelejtjük, mint mondtunk négyévesen!*

– Ez az elhatározásom tényleg a megmagya-

rázhatatlan dolgok közé tartozik, de világosan emlékszem rá, hogy édesanyám azt felelte, jó, jó, de akkor Noémi, neked nagyon sokat kell majd tanulni, és az nem olyan egyszerű dolog. De ha szeretnéd, akkor biztosan sikerül! Azóta sem mondtam semmi mást, bárki kérdezett. Nekünk minden este mesét olvastak



a szüleink. Amikor a Családom és egyéb állatfajták című könyv került sorra, megismételtem a határozatomat. Anyukám erre azt mondta, jól van Noémi, de ahhoz majd az összes csont nevét tudnod kell. És akkor azt mondtam, hogy az összes csont nevét tudni fogom.

Nyolc osztályt jártam a nagymamám által alapított evangélikus iskolába, majd a Táncsics Mihály Gimnáziumba jelentkeztem, mert ott van biológia tagozat és tudtam, hogy az emelt szintű érettségéhez az átlagosnál magasabb szinten kell tanulnom ezt a tantárgyat.

– **És egyből föl is vetted?**

– Igen, hál' Istennek.

– **Mi az, ami a legjobban izgatja az állatorvostudományban?**

– Leginkább a sokszínűsége. Nekem nagyon tetszik az, hogyha

valaki állatorvos, az átlátja és foglalkozik a tudomány teljes területével. Az állatorvostudomány komplexitása nyűgöz le, ami szerintem zseniális és ezért nem is specializálódom még egyetlen terület felé sem.

– **Ráadásul jelet is kaptál ebből „magasságból”.**

– Amikor az Egyetem hallgatói meghirdették az első országos állategészségügyi versenyt, én megkértem két Táncsicsos osztálytársamat, hogy nevezünk be egy csapatként. Bár ők máshol akartak továbbtanulni, igent mondtak. Tőlem függetlenül az evangélikus iskolából is jelentkezett egy csapat. Mindkét team elsőre bejutott a döntőbe! A következő évben is így történt. Nagy a nimbusza a versenynek a városban, a döntő akkora élmény, hogy a tanárok felosztották egymás között, melyik évben ki kísérheti el a csapatot!

A vetélkedő nemcsak azért jó, mert

az állatorvosi pályára orientál, hanem azért is, mert hidat épít a leendő hallgatókkal. Amikor gimnazistaként beléptünk a Campusra, egy nagyon szimpatikus szervező csapattal találkoztunk, akik önerőből, önszorgalomból, a saját ötletükből és lelkesedésükből rakták össze a versenyt.



**"A Papírmadár című dalt egy mezőberényi zene-tábor ihlette"**

Megkérdeztük őket, hogy ezt tényleg értünk van? Ezt Ti akartátok? Nem egy feladat, amit rátok osztottak? Lenyűgözött a válaszuk is és az is, hogy időt, energiát nem kíméltek csak azért, hogy mi a verseny minden percét élvezzük! Gimnáziumi éveim legszebb élményei közé tartozott a két döntő, amin részt vehettem. Miután felvettek hallgatónak, rögtön jelentkeztem is szervezőnek, hogy ha mással nem segíthetek a felsőbb éveseknek, hát a homlokukról törölhessem a verejtéküket. Így „épültem” be a HÖK-be is.

– **Az idén már tevékenyen szervezője volt a Gólyatábor(ok)nak és a Gólyabálnak. Mit szeretne elérni az EHÖK új elnökeként?**

– Talán vannak nagyravágyó terveim is de leginkább azt szeretném elősegíteni, hogy minden hallgató meg tudja mutatni, mi az, amivel a tanulmányain és a tudásán túl hozzá tud

járulni az egyetemi közösség gazdagításához. Vegyünk észre, fedezzünk fel mindenkit, aki valamiben kiemelkedik, aki jobba teheti az életünket, Önkormányzatunkat és az Egyetemünket!

Jóleső érzés volt segítenünk a másodikosoknak, a számukra meghirdetett pót-gólyatábor megrendezésével. Nem olyan hosszú idő a II egyetemi félév (bár néha eléggé annak tűnik) és ennek tagadhatatlanul legfontosabb közösségi eseményei közé tartozik az elsősök első találkozását ígérő Gólyatábor és a Gólyabál. Ezek olyan hagyományok, hogy nélkülük nem a leckeöngy, hanem az egyetemista évek maradnának üresebbek. Úgy érzem, jól kitaláltuk, hogy a Gólyabálon a másodikosok is lehetették a gólyaesküt és megkapták annak szövegét egy csigolyacsontba tekerve.

– **Egyetemi hallgatóként találkozott olyan tárggyal, amitől kiverte a víz?**

– Nem. Általánosan nehéz tárgy az anatómia. Na de miért? Talán csak azért, mert ez a tárgy teljesen független mindentől, amit addig gimnáziumban tanultunk. A kémia, a biológia, a szövettan, az informatika a gimnáziumi tananyag magasabb fokozata. Én szerencsémre egy évig latint is tanultam, ezért nem ért olyan hidegzuhany az „Anatómia-hegy” lábánál, mint másokat. Mégis nehéz volt megtanulni azt, ami teljesen független volt az addigi ismereteimtől. Ugyanakkor szerintem tanulható volt, és oktatóink a gyakorlatokon szemléletesen bemutatták, hogy éppen mit is kell tanulni. A szigorlatra való felkészülésen a tanulást is meg kellett tanulni. S ha az ember erre becsülettel felkészül, attól kezdve tud tanulni.

Végül is eddig a takarmányozáshoz alapvető információkat nyújtó növénytan volt a legnehezebb tárgyam.

– **A tavalyi elsősök online tanulták az anatómiát (is)...**

– Sokat beszélünk az évfolyamtársainkkal arról, hogy milyen elképesztő teljesítményre voltak képesek a



golyáink. Nekünk azért megadatott egy jó alapozó félévünk és csak márciusban küldtek bennünket haza. Addig járhattunk a gyakorlatokra, alaposan átvettük az izmokat, sőt már a belső szerveket kezdtük el tanulni. Volt egy kis boncolási gyakorlat a kezünkben, ami segített abban, hogy a további online átvett tananyagokat könnyebben el tudjuk képzelni élőben. A másodikosok most állnak szigorlat előtt. El tudom gondolni, mennyire idegesek lehetnek.

– **Milyen város Orosháza?**

– Egy ékszeres doboz Békés megyében. Nem is annyira kicsike, mint ahogy vélik a hozzám látogató barátaim. Fejlett, jól felszerelt, 30 ezres lélekszámú város. Az egy más kérdés, hogy imádom Budapestet is. A nyüzsgést, a pörgést, a rengeteg lehetőséget, és azt is, hogy már aznap valóra válthatom, amit reggel kigondolok. Na ez szülővárosomban azért nincs így. Ha megbeszéljük, hogy el akarunk menni moziba, akkor kijelölünk a következő héten egy napot, amikor átmegyünk Békéscsabára, vagy Szegedre.

– **Egyesek szerint Orosházán készítik a legjobb békéscsabai kolbászt.**

– Ez képzavar lehet, ami oda vezethető vissza, hogy Békéscsabán van a kolbászfesztivál, és az orosházi nevezők mindig jó helyezést érnek el, de ők nem békéscsabai, hanem orosházi kolbászt készítenek.

– **Mi a titkuk?**

– Az orosházi kolbász abban tér el a többitől, hogy nem túl paprikás, nem túl hagymás, nem túl csípős, hanem az ízek tökéletes harmóniáját adja, legalábbis szerintem. A környékükön nagyon híres kolbászkészítő települések vannak, Gyulától Tótkomlósig. Mi a kevesebb néha több szemléletben találjuk meg a harmóniát.

– **Mikor járt utoljára színházban?**

– Októberben, Békéscsabán, ahol bérletünk van a Jókai Színházba. Amikor hazajutok az egyetemről – a leggyorsabb buszjáratral három óra alatt –, édesanyámhoz és testvéreim-

hez csatlakozom. Budapesten a Madách és az Operettszínházba is szeretünk járni. Az utóbbi a személyes, mindig ámulatba ejtő kedvencem. Elsősorban a musicalekért vagyok odáig. Az érzelmeket a zene közvetítésével élelem át legmélyebben. Kedvenc darabom a Manderley ház aszsonya.



"Az állatorvostudomány komplexitása nyugtáz le, ami szerintem zseniális"

– **Kik a kedvenc művészei?**

– **Janza Kata, Szabó P. Szilveszter.**

– **Önnel is készült már egy videoklip!**

– A Papírmadár című dalt egy mezőberényi zenetábor ihlette, ahol százával hajtogattunk madárfigurákat, amikbe ledekert helyeztünk és fellógattuk őket a fákra. Bár nem vagyok érzélgős típus, de szeretek dalokat írni, melyek jobbra a fiókban landolnak. Közönség helyett kamerák és lámpák előtt énekelni számomra elég feszélyező, a komfortzónámon kívül eső feladat. Ehhez színészi játék is szükséges, és nem szeretek olyan dolgokkal villogni, amikhez abszolút nem értek. Mindenesetre örülök, hogy ebbe a világba is belekukkantottam – hálás vagyok azoknak, akik ebben segítettek –, de ebből csinálom rendszert.

– **Mit szeret olvasni?**

– Nagyon tetszenek **Tisza Kata** írásai. Most az *Akik nem sírnak rendesen* című kötete a kedvencem.

– **Végül arra vagyok kíváncsi, hogy hogyan látja a jövőt, mondjuk 10-20 év múlva?**

– Erre a kérdésre ma nehezebb válaszolni, mint tegnap, olyan gyors ütemben változik meg az életünk. Egy évvel ezelőtt azt sem gondoltam, hogy a HÖK elnöke leszek. De hogyan az a kérdés, hogy hová szeretnék

10 év múlva jutni, akkor azt felelem, szeretnék családom lenni, és egy praxisban dolgozni. Nem feltétlenül csak egy rendelőben, mert engem nagyon érdekelnek a nagyállatok is, főleg a szarvasmarha. Szimpatikus a vegyes praxis.

Az elmúlt másfél évben Orosházán a járványhelyzetben azzal kötöttem le magam, hogy eljártam egy rendelőbe gyakorlatot szerezni egy nemrég végzett doktornő mellé. Nagyon tetszett, amit csinált. Reggelente, 6-7 óra felé elment háztáji gazdaságba vagy állattartó telepre, és ellátta az állatokat, majd délelőtt bement a rendelőbe, és a rendelési idő alatt kisállatokat gyógyított. Hát persze, hogy azért tetszett, mert már elmondtam, hogy engem a hivatás sokszínűsége nyugtáz le. A kisállatgyógyászat és a haszonállatgyógyászat teljesen más szemléletet és praktikákat igényel. Aztán pedig ki tudja, hogy mit hoz még az élet nekem?



## Vadegészségügyi és vadgazdálkodási konferencia

# "Ahol egyetlen rossz felelet az élet bukását jelenti"

Harmadszor rendezett konferenciát a hazai vadegészségügy és vadgazdálkodás aktuális kérdéseiről október 7-én az Állatorvostudományi Egyetem. Az esemény fővédnöke Dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, az Országos Magyar Vadászati Védegyelet elnöke, védnökei Dr. Nagy István agrárminiszter, Dr. Kovács Zoltán, a Vadászati Világkiállításért felelős kormánybiztos, Dr. Simicskó István, a KDNP frakcióvezetője és alelnöke, Dr. Jámbor László az Országos Magyar Vadászkamara elnöke, Prof. Dr. Faragó Sándor az MTA Erdészeti Tudományos Bizottság tiszteletbeli elnöke és Prof. Dr. Sótonyi Péter az ÁTE rektora voltak. A konferencia levezetését Prof. Dr. Gál János, az ÁTE Egzotikusállat- és Vadegészségügyi Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára vállalta.

### BALÁZS GUSZTÁV

Köszöntőjében Dr. Sótonyi Péter kegyelettel emlékezett október 6-a vértanúira, majd felidézte az 1803-ban Morvaországban született Zlamál Vilmos életútját, aki az egyetem tanára és Magyarország főállatorvosa volt. A szabadságharc idején nemzetőr századot hozott létre és Kossuth mellé állt. Pesten megmentette Bem tábornok életét. Fia Nagysándor József mellett szolgált, aki tábornokát az aradi várba is elkísérte. Ő hozta haza Nagysándor József, Damjanich János és Leiningen-Westerburg Károly búcsúlevelét.

### *Fekete István regényes élete*

A múlt évi konferencia elmaradása miatt az egyetem rektora most tartotta meg „A 120 éve született, 50 éve halt meg Fekete István, a híres vadász-író” című előadását.

A Jókai Mórhoz mérhető népszerűségű Fekete István az erdészeti és vadászati irodalom legismertebb szerzője hazánkban és a nagyvilágban is megbecsült. Könyvei 10 millió példány felett, 12 nyelven jelentek meg.



Simicskó István országgyűlési képviselő, Dr. Sótonyi Péter rektor, Pechtol János, a Vadászati Védegyelet ügyvezető elnöke és Dr. Battay Márton, az OMVK Pest megyei alelnöke  
Herczeg Dóra felvétele

Művei napjainkban különösen aktuálisak, hangsúlyozta Dr. Sótonyi Péter, hiszen a napnál világosabb, hogy a természet törvényeit be kell tartani.

Előadásában a következő gondolatokat idézte az író kötetiből: „A berekben nincs protekció és a tél nem ismer pótvizsgát. Itt állandóan tudni kell az egész anyagot, mindennap felelni kell, sügni nem lehet és egyetlen rossz felelet az élet bukását jelenti.” (Téli berek)

A természetről: "Ebben nem is csalódsz, elhiheted. Nem beszél, hát nem is hazudik, nem ígér, és mégis odaadja mindenét, nem szól, és mégis többet mond, mint amit valaha ember mondott." (Tüskevár)

Fekete István a Somogy megyei Göllén született, 1900. január 25-én. Dédnagybátyja nem kisebb személyiség volt, mint a szabadságharc tábornoka, Damjanich János. Iskoláit Kaposváron kezdte, majd 17 évesen besorozták katonának. Hadiérettségét tett, majd rövid időre a debreceni gazdasági akadémia hallgatója lett. Onnan a nagyhírű óvári akadémiaára került, ahol ma is méltón ápolják emlékét.

Bakócán majd Ajkán lett gazdatiszt. Mintatejüzetet hozott létre, búzáat nemesisított. Ebben az időben jelentek meg első prózai munkái a Nimród újságban. A szerkesztő, Kittenberger

Kálmán észrevette tehetségét, támogatva írói pályakezdését. 1937-ben jelent meg a Gárdonyi Géza Társaság pályázatán első díjat nyert „A koppányi aga testamentuma” című regénye. (A Suhanc nevű lovon Dr. Sótonyi Péter statisztaként szerepelt a megfilmesített műben.)

1941-ben a Földművelésügyi Minisztérium vadászati előadója lett, s novelláskötetei mellett számtalan oktatófilmet készített a földművelés, az állattenyésztés, a gazdálkodás minden témaköréből.

A „Zsellérek” című, 1939-ben kiadott regénye bemutatta az 1919-es vörösterro Ajka környéki tombolását is. Egy évvel később beválasztották a Kisfaludy Társaság soraiba. Ezért a művéért azonban később sok szenvedés jutott osztályrészéül, hiszen 1945 után az ÁVO is bántalmazta. Kiverték a szemét, szétverték a veséjét, és egy katonai kocsi kocsiból kidobták a János Kórház mellett, ahol két járókelő találta meg.

A nyomor évei következtek számára. Napszámosként tartotta fenn magát. 1951-ben a Kunszentmártoni Halászképző Iskolában kapott oktatási lehetőséget, s tankönyvet írhatott a halászatról. Bölöni György segítségével tudott visszatérni a szellemi élet vér-



keringésébe, ám mégis csak jóval az 1970-ben bekövetkezett halála után, a rendszerváltást követően kezdte elfoglalni az olvasók szíve után az őt megillető helyet a legkiválóbb prózaírók sorában is.

Előadását befejezve Dr. Sótonyi Péter köszönetet mondott **Dr. Gyurcsó Adrienn** továbbképzési igazgatónak, aki évről évre fáradhatatlanul szervezi a konferenciát.

### *Tótmegyer dicsérete*

Tótmegyert a fenntartható apróvadgazdálkodás közép-európai példájaként mutatta be a következő előadásában **Prof. Dr. Faragó Sándor**. Előjáróban elmondta, hogy Károlyi II. Lajos (1872–1965) 24 éves korában vette át, majd tette világhírűvé az 55 ezer hektáros birtokot. A sikernek számos feltétele volt, mint például a terület ökológiai jellemzői és a szakszerű gazdálkodási háttér.

A birtok éghajlatát kiegyenlített klíma, korai felmelegedés és a talajt felszárító szelek jellemezték. Ezeknek köszönhetően könnyebb volt a madarak fészkelése és a fiókák felnevelése is. A birtokméret egységes gazdálkodást tett lehetővé, ugyanakkor élőhelyi sokféleség és tagoltság is jellemezte a területet. A rendelkezésre álló rendkívül nagy számú természetes apró vadállomány mellett iskolázott, kötelességtudó személyzetet alkalmaztak, jó fizetéssel, életre szóló teljes nyugdíjjal, annak ismeretében, hogy a szükséges lelkesedés csakis minden téren megelégedett, gondtalan alkalmazottaktól várható.

A birtokot 8-10 méter széles fásított utakkal 500 x 500 méter nagyságú táblákra osztották – a gőzeke használatát is elősegítve. A táblákat még kisebb parcellákra tagolták, füves dűlőutakkal, s fácános vadászterületeket is létrehoztak. Erdőnként 6-8 helyen 4-5 holdas vadföldeket létesítettek, de itatógödörökről is gondoskodtak és azokat folyamatosan karbantartották.

A vadászati gyakorlatra az volt a jellemző, hogy mindig a megfelelő mértékig hasznosították az állományt, hiszen a vadgazdálkodás is pénzbe kerül és bevételre is szükség volt. Károlyi II. Lajos krédója szerint csak úgy lehet aratni, hogyha az ember vetett is.

Évente három vadászati lehetőség volt, azaz csak három hétben vadásztak az 52-ből. Máskor teljes nyugalom volt a területen a dűvadszabályozástól eltekintve.

A területen hatalmas logisztikai háttérre is szükség volt, hiszen például sok száz embert kellett mozgatni a vadászatok során. A fenntarthatóságot szem előtt tartva a kemény teleken teljes kímélet volt jellemző. Ezzel is magyarázható, hogy volt olyan év, amikor a teríték meghaladta a 35 ezer apróvadat, s az előadó ismételt kiemelte, hogy a terítékre a vadgazdálkodás gazdaságossága miatt volt szükség. Hozzátette: 48 év alatt nem volt egyetlen egy vadászbaleset sem.

Előadását összegezve Prof. Dr. Faragó Sándor leszögezte: a bölcs hasznosítás az apróvadgazdálkodás alfája és omegája. Tótmegyer erre volt példa, amely a korszerű, egyedül megvalósítható, a vad jövőjét biztosító tevékenység elő- és mintaképeinek tekintendő.

### *Eleven örökség*

Harmadik előadóként **Dr. Simicskó István** országgyűlési képviselő „Felelős kutyatartás egyensúlyban a természettel” címmel osztotta meg gondolatait a hallgatósággal. Az előadó terjesztette elő a védett őshonos állatfajták nemzeti kinccsé nyilvánításáról szóló országgyűlési határozati javaslatot, amit 2014-ben, 14-edszerre sikerült elfogadtatnia. 2008-ban a „hungarikumok védelméről” szóló országgyűlési határozati javaslatát fogadta el a T. Ház.

Simicskó István bevezetőjében elmondta, számára mindig is az értékek védelme volt fontos. A digitális kompetenciák jelentős változást okoznak az ember énképében, felelősségvállalásában, értékrendjében, társadalmi kapcsolataiban. Az emberiség olyan eszközökkel rendelkezik, amelyekkel képes lenne elpusztítani a földi életet. Ő viszont óvni igyekszik azokat az értékeket, amelyeket szüleink, nagyszüleink, őseink hagytak ránk. Mindenképp fontos, hangsúlyozta, hogy erősödjék az értékklátásunk.

A kutyafajták iránti érdeklődést jól jellemzik a kutyás újságok hirdetései, hiszen azok a fajták a népszerűek,

amelyek egyben keresettek is. Ezekből az adatokból is következtetni lehet a magyar kutyafajták hányatott sorsára. Évente 20-25 ezer kiskutyát törzskönyveznek, s míg 2018-ban 3031 volt a francia bulldog, erdélyi kopóból viszont 30-nál is kevesebb kapott törzskönyvet és ugyanez vonatkozott a magyar agárra is.

A védett őshonos állatfajták nemzeti kinccsé nyilvánításáról szóló országgyűlési határozat által érintett állatok élő, eleven örökséget jelentenek mindenki számára. Ha nem tenyésztjük, akkor eltűnnek ezek a fajták.

A „hungarikumok védelméről” szóló országgyűlési határozat építészeti, kulturális és művészeti értékeink megővésére is kiterjedt és valóságos mozgalom nőtt ki belőle. A nemzeti értékpiramis építéséhez minden település hozzájárulhat.

Az előadó végül a drótszőrű magyar vizsla, az erdélyi kopó, a komondor, a kuvasz, a magyar agár, a mudi, a puli, a pumi és a rövidszőrű magyar vizsla jellemzőit foglalta össze, bemutatva azok kultúrtörténeti jelentőségét is.

A konferencia első része **Dr. Jerzsele Ákos**, az ÁTE tudományos és kutatási rektorhelyettese, a Gyógyszer- és Méregtani Tanszék vezetője „Kutyákkal a szabadban – Fontosabb parazitózisok és megelőzésük” című előadásával zárult. Bevezetőjéből megtudtuk, hogy az említésre kerülő betegségek potenciálisan halálosak és nagy szenvedést okozhatnak háziállatainknak.

A paraziták egyik csoportját az ún. belső élősködők vagy endoparaziták alkotják, melyek nagy része az emberekre is veszélyes. A gyógyszeripar felismerte az ezek elleni védekezés jelentőségét és lehetőségét, így mára már hatékony kombinált készítmények állnak az állatorvosok rendelkezésére.

A férgek között kiemelkedő súlyúak a más-más gyógyszereket igénylő, de egyaránt jelentős közegészségügyi veszélyt képviselő galandféreg és a fonálféreg.

A galandféreg elleni védekezésben az állatorvosok törvény adta kötelezettsége a gyógyszeres védekezés. Ehhez sokféle, kombinált, tehát más férgek ellen is hatékony originális és generikus termék áll rendelkezésre. Lényeges, hogy a kiválasztott féreg-



hajtó tartalmazzon galandféregellenes hatóanyagot, mint pl. a prazikvantel.

A fenti hatóanyag szájon át és rácssepegtető oldat formájában is alkalmazható és nagyon biztonságos. Ezt azért kell kiemelni, mert az nem lehet kifogás egy állattartótól, hogy azért nem adnak féreghajtót a kedvenceiknek, mert az toxikus hatású. Jogszámból szerint évente egyszer kell a kutyáinkat széles spektrumú féreghajtásban részesíteni, de akár havonta is javasolják azt a parazitológusok. A vadászatokban résztvevő kutyáknál és a kijáró macskáknál is teljes joggal javasolható a havonta történő féreghajtás. Az előadó megerősítette: ez semmiféle toxikus veszélyt nem jelent a házámban forgalomban lévő készítmények esetében.

A szívférgesség 2014 óta van jelen Magyarországon és rengeteg fejtevést okoz a kollégáknak. A féregfertőzés azóta országszerte jelen van.

Különösen veszélyeztetettek a vadászutyák, mert a parazita köztigazdaja a szűnyög. A közvetítésükkel akár az emberekre is áterjedhet a kór, bár ott ún. abortív fertőzést okoz, amely súlyosságában messze elmarad a kutyáknál tapasztaltaktól. Az L3 és L4 lárvállapotban tudjuk elsősorban megelőzni a férgességet. Az erre a célra használható, nagyon biztonságos szerek a lárvák kb. 45-50 napos koráig hatékonyak, emiatt kutyában 6-7 hetes kortól havonta, élethosszig kell alkalmazni a gyógyszerket, hogy biztosan megelőzzék a potenciálisan halálos betegséget. A már kialakult szívférgesség kezelése rendkívül nehéz, amihez egy szerves arzénvegyület állítható csatasorba, amely igen költséges alkalmazása több veszélyt rejt. Ugyanakkor megfelelő alkalmazásával, az ún. komplex terápiával hatékonyan gyógyíthatjuk szívférges pácienseinket. A megelőzésre használt szerek a szívféreggel már fertőzött kutyáknál akár anafilaxiás sokkot, azaz akár halálos túlérzékenységi reakciókat is okozhatnak. Ezért alkalmazásuk esetén elkerülhetetlen a szívférgességgel való fertőzöttségre irányuló tesztelés.

Fontos megjegyezni a szívférgesség elleni védekezés menedzsmentjében, hogy a megelőző készítmények

nem előrefelé hatnak, mint például a kullancsok elleni szerek, hanem a már a szervezetbe jutott lárvákat pusztítják el.

Dr. Jerzele Ákos előadása harmadik részében a kullancsok elleni védekezésről is szólt. A nyakra csepegtethető (ún. spot-on) készítmények, nyakörvek és sprayk mellett az ún. szisztémás készítmények jelentik a védekezés lehetőségeit. Az előadásban ismertetett szerek szinte minden klinikailag fontos ektoparazitát elpusztítanak kutyák esetében. Mivel hatóanyagaik a vérbe, a nyirokrendszerbe és a szövetekbe jutnak, nem lehet őket „kikerülni”. Alkalmazásuk kiemelten fontos a vadászutyáknál, az erdőben, folyópartokon, fertőzött területen járó állatoknál.

### *Medvék és aranysakálók*

A konferencia második részében online jelentkezett be **Borboly Csaba** Romániából. A Hargita Megyei Tanács elnöke arra kereste a választ, hogy hogyan lehet együtt élni a konfliktus okozó fajokkal az uniós természetvédelmi irányelvek keretein belül.

**Dr. Ágoston Attila** állatorvos az aranysakál szerbiai helyzetéről tartott előadásában elmondta, hogy számukat 2019-ben 15 ezer egyedre becsülték Szerbiában, miközben északi és nyugati irányba terjeszkednek tovább Európában. Eddig Olaszország, Szlovénia, Ausztria, Szlovákia, Németország, Csehország, Belorusszia, Lettország, Észtország, Litvánia, Lengyelország adott hírt a megjelenésükről.

**Gombkötő Péter**, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság zoológiai szakreferense a medvék és farkasok aktuális helyzetéről tartott előadást az igazgatóság működési területén.

A természetvédelmi őrszolgálat folyamatos állománykövetéssel, rendszeres felmérésekkel igyekszik képet kapni a hazai nagyragadozókról. Munkájukat vadászok, turisták, kirándulók alkalmi megfigyelései és a tájegységi vadgazdálkodási tervek alapján ellátott vadgazdálkodói kötelezettségek-ből származó adatok egészítik ki.

A medve állatkerti tartásával kapcsolatos tapasztalatait **Dr. Sós Endre**, a Fővárosi Állat és Növénykert főállator-

vosa és a kihelyezett Állatkerti-állategészségtani Tanszék vezetője osztotta meg hallgatóságával.

A medvetartás változásai jól érzékeltek az állatkertekkel kapcsolatos gondolkodás átalakulását. A múltban ketrecek, börtönszerű tartóhelyek voltak a jellemzők. A medvék elfogadott tartására ma nincs más alternatíva, mint új, nagyméretű állatkerti medvefűtők alkalmazása.

A főállatorvos ismertette az állatorvos "állatkerti medvékkel" kapcsolatos feladatait. A betegségek megelőzése érdekében figyelni kell a megfelelő kifutókra és tartástechnológiára, a takarmányozásra, a karanténra, a vakcinázásra, a parazita-ellenes kezelésre, és a szűrővizsgálatokra is. A szállítások, a szaporodás ellenőrzése, a gyógykezelések, a vészhelyzetek kezelése, az új egyedek befogadása mind nagy körültekintést igényel.

**Prof. Dr. Sugár László**, a MATE Kaposvári Campusának professor emeritusa „A vadon élő ragadozók kapcsán felmerülő fontosabb zoonózisok” címmel tartott előadást.

**Dr. Erdélyi Károly**, az Állatorvostudományi Kutatóintézet főmunkatársa „Vadfajaink szerepe a zoonózisok járványtanában” című előadásában felhívta a figyelmet arra, hogy az ember fertőző betegségeinek 60 százaléka állatról emberre közvetlenül vagy vektor közvetítésével terjed. A zoonózisok kialakulásában szerepet játszik a kórokozó evolúció okozta gazdaváltása. Ezt a múltban és jelenben is zajló folyamatot az emberek, a vadon élő állatok és a háziállatok közötti intenzív kapcsolat is előmozdítja.

A védekezés és a megelőzés feltételei közé tartozik az emberekkel kapcsolatba kerülő zoonotikus ágensek azonosítása, a zoonózisok felbukkanását és terjedését meghatározó kockázati tényezők megismerése, a korai felismerés és a zoonotikus kórokozók járványtani dinamikájának megismerése egyes vadfajokban. A vadgazdálkodásban tudományos együttműködésre, a szakemberek képzésére, a sportvadászok, a természetjárók és a lakosság felvilágosítására, a vadpopulációk létszámának és sűrűségének szabályozására, az élőhelyek és az urbanizáció kezelésére van szükség.



## Egyetemünk standján korosztályok találkoztak

# Vadászati és Természeti Világkiállítás



Dr. Gál János, a Egzotikusállat- és Vadegészségügyi Tanszék vezetője, Dr. Sótónyi Péter rektor és Dr. Battay Márton főtitkár a nemzetközi konferencián. Harmadik képünkön látogatók az egyetem standján

Magyarország szeptember 25-től október 14-ig rendezte meg az "Egy a természettel" Vadászati és Természeti Világkiállítást, aminek főbb eseményei Budapesten, a Hungexpo területén zajlottak.

Az Állatorvostudományi Egyetem standján a múlt és a jövő együtt jelent meg. A látogatók az állatorvos-történeti gyűjtemény darabjain keresztül megismerkedtek az állatorvoslás történelmével, a múlt kiemelkedő alakjaival és hasznos ismeretekkel gazdagítottak az állatvédelem témakörében. A jövő nemzedékét, a legkisebbeket óriás kirakóval, plüssállatokkal és főtársaikkal várták, ahol felölthették az állatorvosi köpenyt. A játékokban részt vevők apró állatos ajándékokat vihettek haza emlékül.

A világkiállítás szakmai rendezvényei közé tartozott a Nemzetközi Vadászati és Vadgazdálkodási Konferencia, amelynek 3. napján tartották a vadegészségügyi szekció programját, aminek Dr. Sótónyi Péter rektor volt a levezető elnöke.

Dr. Bognár Lajos, az Agrárminisztérium élelmiszerlánc-felügyeletért felelős helyettes államtitkára, országos főállatorvos járványügyi szempontból részletezte az ember és a vad-

állatok kapcsolatát. Az afrikai sertéspestis (ASP) miatt hívta fel a figyelmet az emberi felelőtlenségre, hiszen akár a meg gondolatlanul elhagyott ételmарadék is továbbíthatja a betegséget. Hangsúlyozta, hogy az ASP rendkívül ellenálló, és nincs ellene vakcina, így csak járványvédelmi intézkedésekkel lehet kivédeni. A házisertések védelméért az állattartóknak szigorúan be kell tartaniuk minden előírást, a vaddisznók között pedig az állománysűrűség jelentős csökkentésével lehet megfékezni a kórt. Dr. Bognár Lajos szerint a vadászat jelentőségét bizonyítja, hogy a házi sertéseket is fenyegető ASP miatt évente majdnem 40 millió euró a magyar veszteség. Jelentős eredménynek tartja ugyanakkor, hogy sikerült a belföldi állattartó telepeket megvédeni a fertőzéstől. Az Állatorvostudományi Egyetem rektora az ASP-járványra



Szunyoghy Andrással Dr. Molnár László, a Kassai Állatorvosi Egyetem klinikavezetője beszélget solymászi bemutató előadása után

utalva rendkívül fontosnak, ugyanakkor nehéz területnek nevezte a vadegészségügyet, hiszen a vadvilágot sem szabályok, sem államhatárok nem korlátozzák, háziállatokkal is érintkezhetnek. Dr. Sótónyi Péter elismeréssel szólt a világkiállításról, és üdvözölte, hogy a legtöbb uniós tagállammal ellentétben Magyarországon nem csökken a vadászok száma.

75. születésnapja alkalmából az Egyetem standján köszöntöttük Szunyoghy András grafikust és festőművészt, aki az érdeklődőknek dedikálta könyveit.

Fotók: Horváth Anikó – Fényfotó,  
Jakab Flóra és Balázs Gusztáv



# Megszületett Magyarország Állatvédelmi Kódexe



Magyarország Állatvédelmi Kódexének aláírói, az állatok világnapján, az Állatorvostudományi Egyetemen  
MTI/Szigetváry Zsolt

**Az Állatorvostudományi Egyetem kezdeményezésére, a hazai állatvédelem történetében először, Állatvédelmi Kódexet írtak alá 15 szervezet képviselői október 4-én, az Állatok világnapján, intézményünkben.**

Az okmányt az ÁTE rektora mellett a Nemzeti Állatvédelmi Program megújításáért és végrehajtásáért felelős miniszteri biztos, az országos rendőrfőkapitány-helyettes, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal elnöke, a Magyar Állatorvosi Kamara elnöke, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke, a Fővárosi Állat- és Növénykert, az Országos Magyar Vadászati Védegyelet, a Cirkuszművészeti Központ NKft., a NOÉ Állatotthon Alapítvány, az Állatmentő Szolgálat Alapítvány, a Hangya Közösség, az Ebugatta.hu, a Kutyabarat.hu és a Hunland Trans Kft. képviselői írták alá.

Az eseményen **Dr. Sótonyi Péter**, az ÁTE rektora kiemelte: a Kódex egy olyan etikai szándéknyilatkozat, formálódó közösség, amelyhez minden állattal foglalkozó, vagy azokról kommunikáló szervezet csatlakozhat, amennyiben szívében viseli az állatok jóllétét, és érdekükben tenni is kész. A Kódex valamennyi állat védelmére alakult meg. Ahhoz, hogy a benne leírtak egészében teljesüljenek, maradéktalan össze-fogásra van szükség.

**Ovádi Péter**, a Nemzeti Állatvédelmi Program megújításáért és végrehajtásáért felelős miniszteri biztos beszédében hangsúlyozta, hogy a Kódex tökéletes példa arra, hogy a civil szervezetek és az állatvédelem területén dolgozó szakemberek összefogása nagy változásokat eredményezhet az állatvédelem területén.

**Dr. Oravecz Márton**, a Nébih elnöke kiemelte: bízik abban, hogy ez a multidiszciplináris összefogás minden eddiginél erőteljesebb és hatékonyabb fellépést tesz lehetővé az állatvédelem halasztást nem tűrő feladatainak megoldása érdekében.

**Dr. Tőreki Sándor** r. vezérőrnagy bűnügyi országos rendőrfőkapitány-helyettes kiemelte, a Kódexben megfogalmazott vezérelveket, erkölcsi normákat a Rendőrség sajátjának tekinti és mindent megtesz azok érvényre juttatására.

**Gyórfy Balázs**, a NAK elnöke szerint közös feladat, hogy felhívjuk a figyelmet több tízezer magyar gazdálkodó munkájának, állatjólét terén végzett tevékenységének elismerésére. Fontos továbbá, hogy az EU ezen szabályokat a külső országokból érkező importra is érvényesítse.

**Dr. Gönczi Gábor**, a MÁK elnöke úgy látja, hogy az állatorvosok az állatvédelem első számú szakemberei,

hiszen a tanulmányaik majd a hivatásuk gyakorlása során szerzett ismereteikkel ők azok, akik leginkább meg tudják ítélni az állatok fajából, fajtájából, ivarából, életkorából és hasznosítási módjából fakadó szükségletek biztosításának legkedvezőbb módját.

**Szabó Roland**, a Fővárosi Állat- és Növénykert operatív igazgatója szerint a korszerű állatkertek számára a természetvédelem, a környezeti nevelés, a természetközeli szabadidős program biztosítása és a kutatás egyformán fontos küldetés.

Az idomárok különös emberek: együtt kelnek az állataikkal, együtt fekszenek velük. Meggyőződés, hogy a cirkuszművészet képes arra, hogy megmutassa az ember és állat harmonikus együttélését, és megtanítsa minket az állatainkról való gondoskodásra, mondta **Dr. Borsós Beáta**, a Nemzeti Cirkuszművészeti Központ Nonprofit Kft. ügyvezetője.

**Schneider Kinga**, a NOÉ Állatotthon Alapítvány szóvivője szerint minden válsághelyzetből a kiutat többek között az együtt gondolkodás, az összefogás jelentheti. Ezért nagy öröm és büszkeség a Kódex aláírói között lenni.

**Sziládi-Kovács Tibor**, a Kutyabarat.hu alapító-projektvezetője elmondta, a vállalkozások, a piaci szereplők fontos szerepet töltenek be a felelős állattartás és az állatvédelem népszerűsítésében is.

**Vetter Szilvia**, a Kódex létrejöttét koordináló ÁTE Állatvédelmi Jogi, Elemző- és Módszertani Központjának vezetője hangsúlyozta: nagy öröm számára, hogy a társállatokat, a gazdasági haszonállatokat és a vadon élő állatokat is „lefedi” a Kódex, és ezt az első aláíró szervezetek köre is tükrözi.

A Kódex közösségéhez csatlakozhat minden állattal foglalkozó, illetve állatokról kommunikáló magyarországi szervezet, amely magáénak érzi és elfogadja a benne foglaltakat.



## Konferencia Szencen

## VOLT MÁVSZ!

**2020 óta az amúgy is gyorsan változó világ teljesen kiszámíthatatlanná vált. Természeti-, gazdasági- és társadalmi katasztrófák felsorolhatatlan sokasága közepette meg kellett vonnunk magunktól a szórakozás és a szociális élet luxusát is.**

**MADARÁSZ NOÉMI**

A Magyar Állatorvosok Világszervezetének életét a határon innen- és túl élő állatorvosok között lévő kapcsolat fenntartása határozza meg, amit egyértelműen ellehetetlenített a határok lezárása. Ez az oka annak, hogy a legutolsó MÁVSZ konferencia a 2019 őszi budapesti volt. Az ezután Ólublóba meghirdetett tavaszi találkozót sajnos eltörölte a vírus, majd a rákövetkező őszi és a 2021 évi tavaszi konferencia is ugyanerre a sorsra jutott. A meghirdetett, majd lefűjt események egy monoton mintát kezdtek kirajzolni, amelyet a „LESZ MÁVSZ!” és az „ELMARAD A MÁVSZ!” jelszavak szabályos váltakozása jellemzett. Ilyen fordulatot cselekménnyel a Rejtő Jenő esszét kiolvastva sem találkozunk.

*Másfél év alkalmazkodás*

Elérkezett 2021 ősze, és az év eleji hallgatói rendezvények halmazát magunk mögött hagyva egyre jobban közeledett a konferencia időpontja. A szlovákiai hétvégére 53 hallgató jelentkezett, bízva abban, hogy ez alkalommal a „LESZ MÁVSZ!” után a „VAN MÁVSZ!”, majd a „VOLT MÁVSZ!” fog következni. Izgalmas fordulatokban most sem volt hiány, hiszen nem sokkal a kitűzött dátum előtt kiderült, Ólublóba a járványügyi helyzet miatt ismét nem fogunk eljutni, helyette a Pozsony melletti Szenc lett az új helyszín.

November 11-én el is indultunk Szlovákiába az egyetem logójával ellátott autóbuszban, hogy két év után először (sőt, valaki életében először) eltölthessünk egy hétvégét a MÁVSZ konfe-

rencia keretein belül. Az utazás nagyon jó hangulatban telt, a helyszínen megérkezve pedig egy nagyon kellemes hangulatú szállás fogadott bennünket.

A program 12-én, pénteken kezdődött 9 órakor. A rövid köszöntők után **Dr. Szlávik János**, Egyetemünk díszpolgára tartott egy érdekes előadást a COVID járvány magyarországi helyzetéről. Ezután ehhez kapcsolódóan következett **Rektor Úr** előadása, ami az elmúlt másfél évünkről szólt, vagyis arról, hogyan alkalmazkodtak az Egyetem oktatói és hallgatói a járványhelyzethez. Az előadás kezdetén szó esett a modellváltásról és ennek hatásairól, majd a vírus következményeiről, mint a távoktatás, az online térben megtartott rendezvények, események sorozata. A levetített képek által újra átélhettük ezeket a pillanatokat. Büszkeséggel töltött el minket visszagondolva az, hogy amikor az Egyetem épületei nem tarthattak bennünket egybe, mi akkor is megragadtunk minden lehetőséget a kapcsolódásra és a hagyományok megtartására. Az idő előrehaladtával elérkeztünk 2021 nyaráig, amikor bepótolva a tavalyi gólyák életéből kimaradt eseményt is, két gólyatábor tartottunk. Ezekhez a képekhez érve legnagyobb meglepetésünkre felcsendült a mindenki által jól ismert szám, ami Rektor Úr híres mondataira épül. Nem tudtuk nem teli szájjal mosolyogva ülni, hiszen megint úgy érezhettünk, a szavai értünk, nekünk, hozzánk szólnak. Ezt köszöntük meg neki azzal a tapsviharral, ami az előadása után zengett a konferenciateremben.

Rövid kávészünet után **Lugitschné János Eszter**, **Vajda Lajos**, **Molnár Árpád** és **Sikó Barabási Sándor** tartalmas előadásait hallgattuk meg az antimikrobiális rezisztencia elleni védekezésről, valamint az afrikai sertéspestisről.

Az előadások után bőséges ebédrel vártak minket a hotel éttermében,

ahol finomabbnál finomabb fogásokat kóstolhattunk meg. Ezek után mentálisan és fizikálisan egyaránt jólakva tértünk vissza a szálláshelyünkre, ahol egy rövid pihenő után el is kezdtük a készülődést az esti gálavacsorára.

*Elsők a tánctéren*

Az ünnepség 18 órakor kezdődött egy rövid kulturális programmal, amit egy helyi népzenei játszó három fős zenekar biztosított. Ezután svédasztalos vacsora következett, ahol a sokszínű kínálatnak köszönhetően mindenki megtalálhatta a kívánságának megfelelő ételeket, italokat. A vacsora befejeztével zenés-táncos multság vette kezdetét, ahol megmutathattuk, milyen hangulatot tud teremteni egy ÁTE-s csapat. Mi voltunk az elsők a tánctéren, amikor megszólalt a zene, és az utolsók, amikor vége lett a bulinak. Gyönyörű pillanatokat élhettünk át, amikor 50-60 végzett állatorvos és hallgató egymásba kapaszkodva énekelte az összetartozásról szóló éneket. Azt hiszem, valami ilyesmi lehet a MÁVSZ lényege.

Szombat reggel a szállásunkat elhagyva két terem előadásai közül választhattunk: kedvtelésből tartott-, illetve haszonállat gyógyászat tematikában. Mindkét teremben értékes és tartalmas prezentációkat láthattunk, a teljesség igénye nélkül például a haszonállat szekción belül **Dr. Szelényi Zoltán** a bal oldali oltógyomor-helyzetváltozás megoldásairól, kisláttos témában pedig **Dr. Németh Tibor** a minimálisan invazív sebészeti eljárásokról, azon belül is a laparoszkópiáról beszélt.

A délelőtti programot ismét egy svédasztalos ebéd zárta, ami után finom ételekkel, rengeteg jó élménnyel és szép emlékekkel teli indultunk vissza Magyarországra, hogy boldogan kijelenthessük: VOLT MÁVSZ!



# Hetven előadás a 2021. évi Tudományos Diákköri Konferencián

**A 2021. évi TDK Konferencia november 17-én került megrendezésre az Állatorvostudományi Egyetemen.**

Az ünnepélyes megnyitón az előadással készülő hallgatókat, témavezetőket, kollégákat és vendégeket **Dr. Rácz Bence**, egyetemi docens, a TDK társelnöke köszöntötte.

Idén a járványhelyzet alakulása lehetővé tette, hogy ismét jelenléti konferenciát tartsunk, mindösszesen ketten hallgató kényszerült arra, hogy online tartsa meg előadását.

A tudományos műhelyek munkájába való bekapcsolódás továbbra is töretlenül népszerű, a pandémia ellenére a korábbi évekhez hasonló volt a résztvevők száma, összesen 73 hallgató írta meg TDK dolgozatát és a zsűri előzetes bírálata után hetvenen adhatták elő munkájukat a konferencián.

A magas részvétel miatt az előadásokat három szekcióban tartottuk: az *alkalmazott tudományok* területéhez kapcsolódó témákról a hallgatók az Egyetem aulájában, míg az *alapkutatással* foglalkozó társaik a Tolnay Sándor tanteremben adtak számot az általuk végzett tudományos munkáról, míg a *biológus* hallgatóknak külön szekciót rendeztünk, az Anatómiai és Szövetani Tanszék Múzeumában.

Hallgatóink kiváló előadói készségről tettek tanúságot, jól demonstráltak, színvonalas előadásaikkal, példaeértékű fegyelmességükkel ismét elkápráztatták a hallgatókat.

A bemutatott témák rendkívül sokszínűek és érdekesek voltak, szakmailag magas színvonalat képviseltek. Mindhárom helyszínen sok diák drukolt és izgult társaiért, több gyakorló

állatorvos, biológus, oktató, kutató és érdeklődő vendég is hallgatta őket.

A várva-várt esti eredményhirdetést és díjkiosztót **Dr. Sótónyi Péter** professzor, egyetemünk rektora, a TDK elnöke nyitotta meg, és méltatta a résztvevők magas színvonalú munkáját, majd zárszavában hangsúlyozta a TDK fontosságát, mint a tudományon keresztül történő nevelés egyik legfontosabb fórumát.

A TDK konferencián minden résztvevő díjat vehetett át, melyet nagylelkű támogatóinknak köszönhetünk, akik közel három évtizede támogatják az Egyetemen folyó TDK munkát.

2021-ben is egy diák részesült a hat éve elhunyt Dr. Kovács Ferenc Professzor Emeritus, akadémikus által alapított kitüntetésben, amely a kiemelkedő eredményeket elért hallga-

## Együttműködés a gyermekvédelemben élők állatvédelmi oktatásának segítésére

**A gyermekvédelmi szakellátásban élő gyerekek állatvédelmi szemléletformálását, valamint a felelős állattartással kapcsolatos ismereteik szélesítését célzó együttműködési megállapodást írtak alá november 29-én az Állatorvostudományi Egyetemen.**

A dokumentumot **Ovádi Péter**, az Agrárminisztérium Nemzeti Állatvédelmi Program megújításáért és végrehajtásáért felelős miniszteri biztosa; **Czibik Norbert András**, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság főigazgatója, valamint **Dr. Sótónyi Péter**, az Állatorvostudományi Egyetem rektora írta alá.

Ovádi Péter miniszteri biztós felidézte, hogy a kormány februárban online állatvédelmi konzultációt indított, amelyben 262 ezren mondták el véleményüket. Az eredmények közül kiemelte: a konzultáció kitöltőinek több mint 99 százaléka egyetértett azzal,

hogy a felelős állattartásra való nevelést már kisgyerekkorban (óvodai, iskolai közösségben) el kell kezdeni.

A miniszteri biztós elmondta, hogy az Agrárminisztérium minden olyan kezdeményezést támogat, amely a felelős állattartásra való felkészítést segíti. Példaként említette az Állatvédelmi Központ és a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Nébih) által indított "gazdijogosi" kezdeményezést is. Mint mondta: a személyes konzultációs előadásokra is hatalmas az érdeklődés, de az online felületen is sokan váltak felelős állattartóvá.

Czibik Norbert örömét fejezte ki, amiért olyan programnak lehetnek részesei, amellyel a gyermek- és az állatvédelem is nyer.

A főigazgató elmondta: állami intézményünkben csaknem 7 ezer gyermek gondviselése van rájuk bízva. Ők jellemzően olyan közegből érkeznek,

ahol nem tanulják meg a megfelelő állattartást. Kiemelte: a gyerekek felelős, gondoskodó személyiségfejlődésében óriási szerepe van az állatvédelmi ismereteknek.

Dr. Sótónyi Péter fontosnak nevezte, hogy elkészült az Állatvédelmi Kódex. Örömét fejezte ki az iránt, hogy Magyarországon központi kérdés lett az állatok védelme, a felelős állattartás. Hangsúlyozta: a gyermek úgy születik, hogy szereti az állatokat, "amíg el nem rontják". Fontosnak nevezte, hogy nem elég szeretni, jól kell tudni szeretni az állatokat.

A rektor kitért arra is, hogy nagyon sikeres volt a tavaly meghirdetett az "Év Állatvédő Óvodája" pályázatuk. 2022-re nemcsak az "Év Állatvédő Óvodája", hanem az "Év Állatvédő Általános Iskolája" pályázatot is kiírták. A pályaműveket 2022. március 31-ig várják. **MTI**

tókat jutalmazza. Azok nyerhetik el a díjat, akik kiváló tanulmányi eredményük mellett aktív sport- és közéleti tevékenységet is végeznek, valamint a diákköri munkában is jeleskednek. A díjat Dr. Kovács Ferenc akadémikus lánya, **Dr. Kovács Melinda** akadémikus továbbra is felajánlja, amelyet **Sasvári Mátyás** V. éves állatorvostan hallgatónak adta át az Egyetem rektora.

A zsűri a konferencián szereplők nagy többségét alkalmasnak találta az Országos TDK Konferencián való részvételre is, akiket az agrár, a biológia és az orvostudományi szekcióba nevezünk.

Egyetemünk honlapján további lehetőség nyílik tájékozódni az eseményről, a díjazott hallgatókról, a díjakról, a konferencia támogatóiról, valamint az eseményen készült képekről. <http://www.vetphysiol.hu/tdk/>

**Dr. Rácz Bence**  
egyetemi docens,  
TDK társelnök

Sasvári Mátyás V. évfolyamos hallgató Felületkezelő polimer festék antimikrobiális hatékonyságának vizsgálata címmel készített dolgozatot a Gyógyszertani és Méregtani Tanszéken **Dr. Kerek Ádám** témavezetésével.

A Tudományos Diákköri Konferencia különdíjait – CEVA-Phylaxia Kutatási és fejlesztési különdíj, Buiatrikus Konferencia díj **Lipthay Ildikó** vette át. A VI. évfolyamos hallgató Az immunoglobulin-felvétel és -termelés közvetlen mérése újszülött borjakban címmel készített dolgozatot a Szülészeti és Szaporodásbiológiai Tanszéken **Dr. Szelényi Zoltán Viktor** témavezetésével.

Rektori díjban, Medveczky díjban az Alpha-Vet Állat-gyógyászati Kft. támogatásával és MAVSZ díjban **Gál Bella** részesült.

Az ötödéves hallgató Antioxidant and anti-inflammatory effects of proanthocyanidins in porcine intestinal epithelial cell bacterium co-culture címmel írt dolgozatot a Gyógyszertani és Méregtani Tanszéken **Dr. Kovács Dóra** témavezetésével.

*Bartha Tibor felvételei*



Sasvári Mátyás  
Kovács Ferenc  
emlékdíjas

A konferencia  
különdíjaiban  
Lipthay Ildikó  
részesült.  
Mellette  
témavezetője,  
Dr. Szelényi  
Zoltán Viktor

Gáll Bella  
Rektori díjas,  
Medveczky  
díjas és MAVSZ  
díjas.  
Mellette  
témavezetője,  
Dr. Kovács  
Dóra

Bakarecz Fanni  
a Fenyves Béla  
Alapítvány  
díjában  
részesült



# Az Erasmus -generáció

*Az újonnan megalkotott „Erasmus-generáció” kifejezés azokat a fiatalokat jelöli, akik – az Erasmushoz hasonló – mobilitási programokban vesznek részt, hogy külföldön töltsenek el egy kis időt, leginkább diákként vagy gyakornokként. Új emberekkel találkozni, barátokat szerezni, utazni, bulikba járni, szórakozni – ki utasítaná ezt vissza? Azonban a hasonló programok nem csak a szórakozásról szólnak, a tanulásnak prioritást kell élveznie. Az első lépés találni egy olyan felsőoktatási intézményt, amely az igényeknek megfelelő képzést kínál. Piotr Jędrzejewski olyan elismert nemzetközi állatorvosképzést folytató egyetem után kutatott, ahol az Erasmus program jóvoltából külföldön folytathatja tanulmányait. Így jutott el Budapestre, az Állatorvostudományi Egyetemre.*

## BULEJKA ALEXANDRA

*– Nem választottál túl távoli célpontot az otthonodtól, Lengyelországtól. Az országaink nagyon hasonlóak, Magyarország egy „biztonsági döntés” volt számodra?*

– Nos, igen, Lengyelország középső-keleti részéről származom, egy meglehetősen nagy városból, Radomból, aminek több mint 200 000 lakosa van. Való igaz, hogy a kulturális háttérünk, történelmünk nagyon hasonló, az országaink tisztelik egymást. Több szempontot is figyelembe vettem, amikor felmerült bennem, hogy jelentkezek az Erasmus programra. Nagyon szeretek utazni, ezért olyan várost kerestem, ahonnan könnyű tovább repülni. Budapest Európa szívében található, gyakorlatilag minden ország elérhető innen és olcsók a járatok. Emellett cél volt, hogy találjak egy magas színvonalú oktatási programmal rendelkező egyetemet, ahol bővíthetem a tudásomat. Mehettem volna Olaszországba, Portugáliába vagy Spanyolországba, amik nincsenek ennyire közel Lengyelországhoz,



de szerettem volna olyan helyet választani, ahol valóban tanulnom kell, nem nyaralni megyek elvégre. Szerintem Budapest volt a legjobb célpont a lehetőségeim közül.

*– Miért jelentkeztél az Erasmus programra?*

– Egyértelmű volt, hogy jelentkezek, hiszen szeretek utazni, megismerni a világot. Szerintem, ha új embereket, kultúrákat ismersz meg, az segíthet nyitottabb emberré válni. Érdekel, hogy néz ki a felsőoktatás más országokban, különösen az én szakterületemen, az állatorvostudományban. Egy ilyen utazás kidomborítja az alma matered és a fogadó egyetem előnyeit, hátrányait.

*– A második évet kezdted Budapesten, már van elég tapasztalatod a két egyetem összehasonlításához. Melyik a küldő intézményed?*

– A lengyelországi Lublini Élettudományi Egyetemen kezdtem a tanulmányaimat, ötödéves vagyok. Az óráim nagy része Budapesten is az ötödévből van, a negyedikből van néhány tantárgy, amiket pótolnom kell. Az első három év nagyon hasonló itt és Lengyelországban, főleg elméleti tantárgyaink vannak. Lengyelországban a klinikai gyakorlatok az utolsó két évre koncentrálnak, Budapesten ez jobban el van osztva, ami nagy különbség. Az ÁTE jól felszerelt, és kiemelkedő háttérrel rendelkezik a háziorvos-állatorvosgyógyászat terén. Magyarországon ez az egyetlen egyetem, ahol állatorvosnak tanulhatsz, így itt tevékenykednek a legjobb szakemberek.

Tapasztalataim szerint itt jobban működik, nyitottabb a kommunikáció a tanárok és a diákok között. Lehetőségünk van a tanórákon kívül is időt tölteni az oktatókkal, gyakran vesznek részt az egyetemi rendezvényeken. Ez segít abban, hogy a hallgatók komfortosabban érezzék magukat a társaságukban és szűkség esetén segítséget kérjenek tőlük. Kiemelem **Dr. Mándoki Míra** egyetemi docent és **Dr. Bartaha Tibor** professzort, akik nagyon profi és segítőkészek, mindig lehet hozzájuk fordulni, valamint **Dr. Simon Csilla** kisállatgyógyász szakorvost, akinek örömmel jártam a sebészeti óráira, érdekel ez a téma az igaz, de szerintem ezek voltak a legjobb óráim Budapesten.

*– Mi a helyzet a csereprogram finanszírozásával? Miből fedezed a kiadásaidat?*

– A küldő egyetemem 4500 EUR-t biztosít számomra a 10 hónapra, miután elvégeztem az összes papírmunkát és felvételt nyertem a programba. Ha kollégiumban laksz Budapesten, akkor ez az összeg elegendő a kiadásaidra, beleértve az étkezést és az utazást is. Viszont, ha külön lakást szeretnél bérelni, akkor szükség van némi extrára, hogy minden szükségletedet fedezd, szóval attól függ. Nekem személy szerint van némi megtakarításom a korábbi munkáimból és a szüleim is hozzájárulnak. Emellett elnyertem egy ösztöndíjat az Európai Állatorvosok Szövetségétől, ezek együttesen segítik fedezni a költségeimet.

*– Közeledsz a tanulmányaid végéhez, hamarosan diplomázol. Hogy képzeled el a jövőd?*

– Lengyelországban évekig segítettem egy állatorvosi klinikán, ami kisállatok gyógyításával foglalkozott. Ez az időszak nagy hatással volt rám, így mindig is tudtam, hogy ha végzek, akkor kisállatokat szeretnék kezelni. A családban mindig voltak állatok a ház körül, főleg kutyák és macskák. Az



állatok tiszteletére, szeretetére nagybátyám tanított, megmutatta, hogyan bánjak velük megfelelően. Az egyetemen eltöltött évek után még pontosabban látom az utamat. Műtéteket szeretnék végezni, főleg az ortopédia területe érdekel. Biztos vagyok benne, hogy miután végeztem, nem akarok visszamenni Lengyelországba. Elégé telített a szakma, sok állatorvos érdeklődik az ilyen irányú műtétek iránt. Szeretnék külföldön maradni, dolgozni, élni az életem, majd egy másik országba költözni.

**– Nem te vagy az első, aki külföldön szeretne munkát vállalni a diploma után. Szerinted manapság jellemző a fiatal szakemberekre ez a szemlélet?**

– Igen, mi már nem félünk a világtól. A nagyszüleim vagy a szüleim másképp gondolkodnak a külföldre költözésről, még mindig félnek. A mi generációnk sokkal bátrabb, kíváncsiak vagyunk, ráadásul a nyelvi akadály sem létezik már. Nem csak azért utazunk, hogy egy-két hetet eltöltsünk valahol nyaralás gyanánt, mint az előző generációk, hanem azért, hogy hosszabb ideig ott éljünk. Bennünk van a késztetés, hogy megismerjük a helyi embereket, a kultúrát, az életmódot – ez teljesen más.

**– Kanyarodjunk vissza az ortopéd sebészethez. Miért választottad ezt a területet?**

– Tavaly a koronavírus-járvánnyal kapcsolatos korlátozások miatt volt egy kis szabadidőm, amit okosan szerettem volna eltölteni. Nekiálltam olyan állatorvosi klinikát keresni, ami hajlandó külföldi állatorvostan hallgatót fogadni önkéntesnek. Így ismerkedtem meg **Dr. Diószegi Zoltánnal**, aki a Gordiosz klinika kisasztalt ortopédsebész-szakorvosa. Megtapasztalhattam a profizmusukat, az orvosaik tudása egészen elképesztő, igazán bonyolult beavatkozásokat is el tudnak végezni.

Sokat tanultam a náluk töltött idő alatt és rájöttem, hogy szeretek operálni, ilyenkor a kezeim játsszák a főszerepet. Ortopéd sebészként az ember gyorsan látja a munkája gyümölcsét. Például vegyünk egy törött lábú kutyát, ami a műtét után rövid idővel már újra tud járni, ez hihetetlen. Ezzel szemben mondjuk belgyógyászati krónikus esetek kezelése során hónapokig vagy akár évekig is tarthat, mire szemmel látható az eredmény. Én nem vagyok egy türelmes típus, frusztrálna a várakozás. Állatorvosként állatokat gyógyítunk, ez mindannyiunk közös célja. De nem csak állatorvosok vagyunk, hanem emberek is, különböző személyiségekkel. Szerintem ahhoz, hogy hosszú távon elégedettek legyünk, fontos megtalálnunk a személyünkhöz leginkább illő területet az állatorvoslason belül. Számomra ez az ortopéd sebészet.

**– Szerinted kiből lesz jó állatorvos?**

– Akik elszántak és a célra tudnak koncentrálni. Nagyon nehéz 11 félévre

készülni, aki felvételt nyer az egyetemre, itt keményen meg kell dolgoznod. Én biztos vagyok a dolgomban, állatorvos szeretnék lenni, és elégedett vagyok az eddigi utammal. Élvezned kell, amit csinálsz, mert ez egy stresszes szakma, és néha szívszorító is egyben. Tudtad, hogy az öngyilkossági ráta az állatorvosok között az egyik legmagasabb?

Tehát először is győződj meg róla, hogy ezt a hivatást szeretnéd űzni. Keress a tanulási lehetőségeket, az egyetem mellett is próbálj valami pluszt vállalni. Ez a tudás segíthet a jövőben a szakterületed kiválasztásában, a kapcsolatok építésében. Legyen hobbid az állatorvosi élet mellett, ahol ki tudod engedni a gőzt. Budapest egyébként tökéletes választás, ha a tanulmányok mellett élni is szeretnél. Egy nemzetközi város, ahol a világ minden tájáról találkozhatasz emberekkel, ahonnan könnyen utazhatsz, a szolgáltatások nagy része színvonalas és pénztárcabarát.

**– Te mivel töltöd a szabadidőd?**

– Ha van időm, akkor kirándulok, szeretem a hegyeket, sokat járok a Magas-Tátára. A másik hobbim a sziklamászás, most csak falmászó teremben, hetente egyszer-kétszer. És persze a barátokkal lógni, szerencsére sok embert ismerek.

Ha egyedül vagyok, akkor szeretek könyvet olvasni, főleg novellákat és fantasy-t. Érdekel a történelem, a második világháború és Lengyelország történelme, a fegyverek, ilyes-  
mik.







*The newly-created term „Erasmus generation“ describes young people who participate in mobility programmes just like Erasmus in order to spend some time in a foreign country, mainly as a student or an intern. Meeting new people, making friends, travelling, partying, having fun who wouldn't like that? But it is not all fun and games, studies should be a priority. Finding a university that offers courses that fit your needs is the first step. During his search for top-quality universities that offer international programmes in veterinary medicine, Piotr Jedrzejewski found the perfect place to spend this time with Erasmus at the University of Veterinary Medicine Budapest.*

#### **ALEXANDRA BULEJKA**

*– You didn't go too far from Poland, your home country. Our countries are quite similar. Was Hungary a safe choice for you?*

*– Well, yes, I am from the eastern-central part of Poland, from a rather*

## The Erasmus generation

big city with more than 200.000 citizens called Radom. It is true, our cultural background and history are very similar, we respect each other. When I started looking for options to go with Erasmus I took several aspects into account. I really love to travel so I was searching for a city from where I could fly in and out easily. Budapest is located in the heart of Europe, you can reach basically every country from here

and the flights are affordable. Next to this, my main point was to find a university with a high-quality education programme, where I can expand my knowledge. I could indeed have gone to Italy, Portugal or Spain which are not that close to Poland but I wanted to choose a place where I need to study, I am not on holiday after all. I think Budapest was the best choice I had.

*– Why did you apply to the Erasmus programme?*

*– For me it was obvious to sign up for the Erasmus programme because I love travelling, I am curious about the world. I think meeting new people and learning about new cultures can help you become a more open-minded person.*

*I wanted to see what higher education looks like in other countries, especially in my field; veterinary medicine. A trip like this helps you to see the advantages and*

*disadvantages of your alma mater as well as your receiving university.*

*– You started your second year in Budapest, so you have enough experience to compare the two universities. Which is your sending university?*

*– I started my studies at the University of Life Sciences in Lublin, Poland, I am in my fifth year. Here as well, most of my classes are from the fifth year, I have some gaps to fill from the fourth year. As far as I can see, the first three years are pretty similar here and in Poland. We have mostly theoretical subjects. In Poland the clinical practices are concentrated to the last two years, here it is more extended, which is a big difference. UVMB is well-equipped and has an amazing background in farm animals. Since UVMB is the only Hungarian university where you can study veterinary medicine, all of the best professionals are accumulated here. As I noticed, the communication between teachers and students is more open here, it works better. In Budapest you have the chance to spend time with the teachers outside of class, they often participate in university events. It helps students to feel more relaxed around them, ask for their help if necessary. I would highlight **dr. Mira Mándoki**, she is very professional and supportive, also Professor **Tibor Bartha**, whom you can always talk to. I especially enjoyed the surgery classes of **dr. Csilla Simon**, not just because I am interested in this subject, but I think those were my best classes.*

*– What about the funding of the exchange programme? How do you cover your expenses?*

*– My university gives me 4500 EUR for the 10 months once you have completed all the paperwork and got accepted. In Budapest, if you live in a dormitory this money is enough for all expenses, including food and travelling. If you want to rent an apartment then*

you need some extra cash to cover all of your needs. So it depends. Personally, I have some savings thanks to previous side jobs and I my parents support me financially, too. I also got a scholarship from FVE Federation of Veterinarians of Europe, so these all help me to fund my studies here.

– **You are close to graduation and becoming a doctor of veterinary medicine. How do you see yourself in the future?**

– For several years I was helping at a veterinary clinic in Poland, which was dedicated to small animals. This period made a great impact on me, so I have always known that I want to treat small animals. We have always had animals around the house, mainly dogs and cats. My uncle instilled me with the love of animals in meme, and taught me how to respect them, how to treat them properly. After all these years at the universities, I am even more determined about my path. I know that I would like to do surgeries, I am especially interested in orthopaedics. I am sure that I don't want to go back to my country. The field I plan to work on is quite covered in Poland, lots of the vets are interested in surgeries. I would prefer to stay abroad, work, live my life and then move to another country.

– **You're not the first one to say that. Do you think this is something that young professionals do nowadays?**

– Yes, we are not afraid of the world anymore. My grandparents or my parents were thinking differently about living abroad, they are still afraid of this. Our generation is much braver, we are also very curious, while language barriers don't exist anymore, either. We don't only travel to spend a week or two somewhere as a holiday like the previous generations, but to live there for a longer period. We have the urge to get to know the local people, the culture, the lifestyle it is completely different. This way you can fully experience another country.

– **Let's go back to orthopaedic surgery. What made you decide to choose this area?**

– Due to the Covid restrictions last

year, I had some free time which I wanted to use wisely. I was searching for veterinary clinics that were willing to accept international vet students to volunteer. This is how I met **dr. Zoltán Diószegi**, who is an orthopaedic specialist for small animals at Gordiosz Clinic. I could experience their professionalism. Their doctors' knowledge is amazing; they can perform really complicated procedures. I learnt a lot during our partnership and I realised that I like surgeries because I like to do practical treatments with my hands involved. As an orthopaedic surgeon, you can soon see the results of your work. For example, you have a dog with a broken leg, you do the surgery and after a short period of time you see the result, the dog can walk again. It is incredible. Internal medicine is quite different; you may treat

chronic cases for months or even longer. I am not very patient, I would find it frustrating. Anyway, as vets, we cure animals, that is a common goal for us. But we are not just vets, we are humans as well with different personalities. When it comes to long-term job satisfaction, I think you need to find the field of veterinary medicine that best fits you. For me, it is orthopaedic surgery.

– **In your opinion, who should choose veterinary medicine as a profession?**

– Those who are determined and can focus on their goal. It is 11 semesters of very tough, difficult, and demanding work, so be prepared. I know that I want to be a vet and I am very happy at the place where I am. You must enjoy what you do because it is a really stressful lifestyle and sometimes it is heartbreaking. Did you know that the suicide rate is one of the highest among veterinarians?

So first of all, be sure that you want to do this. Second, expand your



knowledge. If you have the opportunity to search for options besides university, try to do something extra. It can help you in the future to choose your specialization, making connections. Have hobbies, something different from vet life otherwise it will be exhausting. Actually, Budapest is the perfect city to have a life beside your studies. It is an international city, you can meet people from all around the world. You can travel from here easily, services are great and budget-friendly.

– **So how do you spend your free time?**

– When I have time, I go hiking. I like higher mountains as the Polish or Slovakian Tatras. My other hobby is rock climbing, now I am doing it indoors once or twice a week. And of course, I love hanging out with friends, luckily I have a lot of them. When I am alone, I like to read books, mainly storybooks and fantasy. I am a bit interested in history like World War II and Polish history, weapons and stuff like that.



# In the corridor

**A**s a luckily infrequent visitor of human clinics, I arrive at Budapest's Bókay Street institution for my third anti-Covid vaccination. Waiting for the gate to open, I notice how the old "Stefánia Children's Hospital" inscription on the building's front bears witness to the fact that the institution has been dedicated to curing people for over a century. Having made it to the corridor, all of us, to the last man are sent up to the top of the internal staircase, from where we slowly descend through the door to a room where the vaccine will be administered.

My attention is immediately caught by the displays showing the efforts, ordeals and merits of the doctors who worked here, including János Bókai (1822-1884) and János Bókay Jr. (1858-1937), who equally deserve for the street to be named after them. The father developed Pest's Poor Children's Hospital to a European level, eventually moving it here in September 1883 and turning it into the Hungarian centre of pediatrics with its 144 beds. The son introduced endotracheal intubation and serum treatments of diphtheria in Hungary.

*"The Head! The Head! The Head! That call stilled the tumult for a minute, and Stalky, leaping to a desk, shouted, "He went and sucked the diphtheria stuff out of Stettson major's throat when we thought he was in town. Stop rotting, you asses! Stettson major would have croaked if the Head hadn't done it."*

The deadly disease reminds me of Kipling's novel *Stalky & Co.*, which describes the heroic deed like that, although I'm not sure it would pass the test of reality.

What I am sure of is that the place I'm at is more than just a vaccination point. It's an institution with a mission to overcome infective diseases. The old and seasoned walls seem to imply that medical science has very little finalized knowledge and much more explanations. Just like I can offer several explanations as to why the history of human medicine is discussed here in Univet Magazine.

First, our University's Doctor Honoris Causa and Rector of Semmelweis University Dr. Béla Merkely said in the opening ceremony of our academic year that "we are bound together by vaccine research, which resulted in a significantly increased life expectancy".

Second, the history of medicine, i.e. the history of medical and pharmaceutical science seems to serve as an equally important connective tissue of knowledge acquisition in human medicine as it does at the University of Veterinary Medicine Budapest.

Finally, the Bókay Street displays also tell us how the physicians of Stefánia Children's Hospital formed a part of international scientific progress. For example, Bókay Jr

verified the efficacy of Behring's diphtheria antitoxin. The German bacteriologist received the first Nobel Prize in Physiology or Medicine for the development of the serum therapy.

**I**n light of that, you can imagine how difficult it was for Hungary's medical science during the years of Habsburg absolutism. To quote Frigyes Korányi: "after 1848, we lived in a pitch black night that lasted for 9 years." The former revolutionary's eloquent description was brought to our attention by UVMB's Rector Dr. Péter Sótóny, when he was addressing the inauguration ceremony of Professor Márton Galambos' statue.

After all that, I can hardly feel the injection at all.

**Gusztáv Balázs**

*We wish all of our readers  
a Merry Christmas  
and a Happy New Year!*



*Interview with Dr. Sándor Fazekas, board member of Marek József Foundation*

## "After all, it's better if we can produce our own food"

*Dr. Sándor Fazekas, a board member of Marek József Foundation, i.e., our University's operator was elected as Hungary's youngest mayor to head the town of Karcag at the age of 27. He was re-elected four times and served two terms as a member of the Orbán government. First he headed the Ministry for Rural Development, and then he was appointed to the Ministry of Agriculture. He is proud of his Nagykunság origins, and he feels honoured to have been actively involved in the era when Hungarian politics overcame the misconception that our homeland is unable to support a constantly developing economy. Here's an extract of our interview with him.*

### GUSZTÁV BALÁZS

*– As the famous poet Gyula Illyés put it, "If you want to prove you're a son of the people, don't talk about where you come from tell me where you're going!" However, I do believe it's important where you come from. The identity of the Nagykunság region is built on nearly 800 years of history.*

*– The region's Cuman population was thought to be the most genuine Hungarian group, because they were freedom-loving, consistent, outspoken and they insisted on preserving their traditions brought from the world of the steppe. I am proud of my Nagykunság origins, my ancestors have been living there for centuries. The roots of our community date back to the world before the Turkish occupation. The Kunság area was a royal freehold; its inhabitants were never subjected to serfdom. Their status came with certain privileges in the historical Hungary, so they often had to fight for it. You had to be born a Cuman. You could not just become a freeholder with various privileges in the*

Third District.

*– How did you start a political career?*

*– The people of Karcag have always been interested in public affairs, regardless of their profession or age. In 1990, I got the honouring invitation from Fidesz to be their mayoral candidate. I accepted the challenge although it did not offer a high chance of success at the time. We won and the town has been headed by Fidesz-delegated mayors ever since.*

*– You were a Member of Parliament for several terms and represented the greater Nagykunság region from 2014 to 2018. How would you draw the balance of this period?*

*– I was familiar with the region since I live here and I also served as a member of the county council for several terms. In my opinion, the most important achievement is that the electoral district's accessibility was improved, which had a positive impact on employment as well. The Füzesabony–Tiszafüred–Debrecen road was renewed. The construction of Road M4 is now near Karcag. Kisköre's Tisza Bridge was renovated and the Debrecen main railway line was modernized. Tiszafüred, Karcag, Kisújszállás and Kunhegyes saw the creation of new jobs through the*



*"The government's intention matched the ideas of the institution's leadership. As a result, grand development projects will be launched in the future. I hope that UVMB will provide the world's best education for its students"*

construction of industrial parks. One of Hungary's key refrigeration industry companies Agro-Sprint is implementing an investment project in Karcag right now. I would like if we could finally utilize the Kunmadaras airfield.

*– You had two jobs in Kossuth Square for eight years. What was your experience during that time?*

*– Serving as minister for rural development and then minister of agriculture, I was greatly honoured to be actively involved in the post-2010 era, which is key for the survival of the Hungarian nation in my opinion. We finally overcame the harmful misconception that we are losers who are unable to create a viable and constantly growing economy and have to suffer one failure after another in*



agriculture and rural development. Led by Prime Minister **Viktor Orbán**, we managed to set such goals that we can achieve if we consistently implement the necessary measures. The rural development ministry's most important task was to help people to a livelihood in agriculture, so that the sector could set out on a development path with so many precedents in our history.

From 2010 to 2018, 70 thousand new jobs were created in the food industry, while agricultural output was increased by 50%. Of course, the period also had its challenges such as the bird flu or the dioxin-contaminated pork in Germany, but it also enabled Hungary's agriculture to gain the momentum and background that now helps us to cope with swine fever, the new bird flu or the rising energy prices.

– **UVMB regained its independence during your term as minister of agriculture.**

– I have always stood for the independent University of Veterinary Medicine, and I'm happy the

government made this decision, since UVMB is one of the oldest and most prestigious higher education institutions in Hungary. All considerations, including the University's traditions, modern approach and the great societal demand for its work, justify the independence of the institution. The government's intention matched the ideas of the institution's leadership. As a result, grand development projects will be launched in the future. I hope that UVMB will provide the world's best education for its students.

– **What do you like doing when you happen to have some free time?**

– I have very little spare time, but we love hiking and cycling. I'm attracted to the historical memorial places of the Hungarian nation. I originally began going on hiking tours with my brother, and we kept it up with my wife and children, too. My sons and I managed to cycle to such places as Venice, Copenhagen and Istanbul. We have also done the circle tour along Hungary's millennial border. Of course, we rode from Tiszafüred to Poroszló

across the new bike bridges that were opened two years ago. When I was first cycling on the dam around 35 years ago, I saw no other biker. Today there's a very vivid cycling life around Lake Tisza.

I like reading, too, and our library with over 6000 books offers an inexhaustible source. I read on various topics from traditional fiction, non-fiction, science fiction and agriculture. My reading preferences tend to change, I usually have thematic years. For example, one year I get absorbed in the works of South American authors, while the next year takes me to Transylvania.

The past 8-10 years were dominated by agriculture. Right now, I'm in the middle of a university textbook on water management and irrigation development published in Hungary in the 1970s.

It's a good idea to read these older books because they convey the concept of the given era. Without this knowledge, it's hard to understand how decisions made decades ago can affect the current practice.

*Interview with Noémi Madarász, the president of the Student Council*

**"Let's discover everyone who's outstanding in something!"**

*Third-year student Noémi Madarász, the new president of the University's student council has wanted to be a vet ever since kindergarten, just like many other children. But the four-year-old little girl was unique in the sense that she fully understood when her mother said she would have to learn a lot for that. She was ahead of her time in other things, too: she was still at high school in Orosháza, but she already felt as if she was a member of the Student Council. When it comes to veterinary science, she's fascinated by its versatility. Here's an extract of our interview with her.*

**GUSZTÁV BALÁZS**

– **If you ask born-and-bred Orosháza residents about a particular church bell, they all say they cherish it very much. Their ancestors brought it from Zomba. Are you also a descendant of the families who settled here?**

– The townspeople are all proud of how their ancestors became Orosháza citizens. The first 24 families came in 1774 from a village in Tolna county, where the Catholic lord decided not to tolerate the Lutheran religion in his village any more. They were followed by a second wave of settlers when my ancestors on one side of the family

came here from Bánk and Csepreg. My other "part" walked here to the centre of Hungary all the way from Árva county, looking for livelihood. I come from a Lutheran family where nearly everyone worked in education. My grandmother started teaching at a kindergarten, then she went on to primary school. She reorganized the first church school in Orosháza in 1992. Today it is known as József Székács Lutheran Kindergarten, Primary School and Grammar School. My mother is also a teacher. My siblings chose this profession, too. My father was ordained as the pastor of Pusztaföldvár a few months ago.



I completed the eight years of study at the Lutheran school founded by my grandmother. Then I applied to Mihály Táncsics Grammar School because they had a biology programme and I knew I needed to learn this subject at a higher level in order to do well at the advanced A-levels.

– **What are you most interested in about veterinary medicine?**

– Its versatility, most of all. I'm very impressed by how vets need to have an insight into the entire area of science. I'm fascinated by the complexity of veterinary science, which I think is an ingenious discipline. That's why I haven't specialized in

a season ticket to Jókai Theatre there. Whenever I travel home from the university, I join my mother and siblings. We like going to Madách and the Operetta Theatre in Budapest. I'm fond of musicals, most of all. I feel the deepest emotions when they are conveyed through music. My favourite play is Rebecca.

– **You also released a music video!**

– The Paper Bird song was inspired by the Mezőberény music camp, where we folded hundreds of paper bird figurines, put LED lights in them and hung them on the trees. I'm not the overly emotional type, but I like writing songs, which tend to end up in my desk drawer, though. Singing in front of cameras and lights instead of an audience is quite unnerving for me. It's something out of my comfort zone. It requires acting, too, and I don't like showing off something I know so little about. On the whole, I'm glad I got a peek into this world, I'm grateful to everyone who helped me, but I'm not going to do it regularly.

– **Finally, how do you see your future in, say, 10-20 years?**

– This question was easier to answer yesterday than today, because our lives change so quickly. A year ago I didn't think I would be a member of the Student Council. If you're asking where I want to be in 10 years' time, my answer is I want to be married with children and work in veterinary practice. Not necessarily in a surgery, because I'm very interested in large animals too, especially cattle. Mixed practice appeals to me.

Over the past 18 months, I've been going to an Orosháza surgery to gain practical experience. I very much liked what I saw there. Each morning, the vet went to a small or a larger livestock farm around 6 or 7 a.m., took care of the animals, then spent the rest of the morning in the surgery curing small animals. Of course I loved it because, as I said, I am fascinated by the versatility of the profession. Small and large animal care both require completely different approaches and practical knowledge. And then, who knows what else life may bring for me?

– **I'm sure you inherited your love for music from the family, too!**

– My great-grandparents played professionally, which may have rubbed on me. I learnt to play the piano on my mother's instrument. Driven by curiosity, I played classical and Polynesian guitar.

– **The Internet never forgets: there's an orchestra video featuring you at high school age.**

– I attended a cantor training course in Fót for several years, but I learned classical church music, congregation songs and organ accompaniment. Our youth orchestra called Voice of the Glory played popular church music in Orosháza.

– **After a start like that, I'm genuinely surprised you chose the veterinary profession.**

– Probably because you weren't there when I firmly declared as a four-year-old that I was going to become a vet.

– **Most of us don't remember the things we said at the age of four!**

– This resolution is kind of inexplicable, but I clearly remember how my mother responded to it: that's nice, Noémi, but you'll have to study a lot and it's not so easy at all. But if you really put your mind to it, you'll make it happen!

any area yet.

– **In fact, you got a sign from this "height", too.**

– When the University's students announced the first national veterinary medicine competition, I asked two of my classmates from Táncsics School to enter as a team. The competition builds bridges to the prospective students. When I was enrolled, I immediately signed up to become an organizer. I thought I would help the seniors any way I can, even wiping the sweat from their forehead, if that's all I can do. That's how I "infiltrated" the Student Council, too.

– **This year you were actively involved in the organization of the Fresher Camp(s) and the Fresher Ball. What's your goal as the new president of the Student Council?**

– First of all, I want to help every student to show how they could enrich the university on top of their studies and knowledge. Let's notice and discover everyone who stands out in something and could make our lives, council and university better in any way!

– **When were you in a theatre last time?**

– In October, in Békéscsaba, we have



